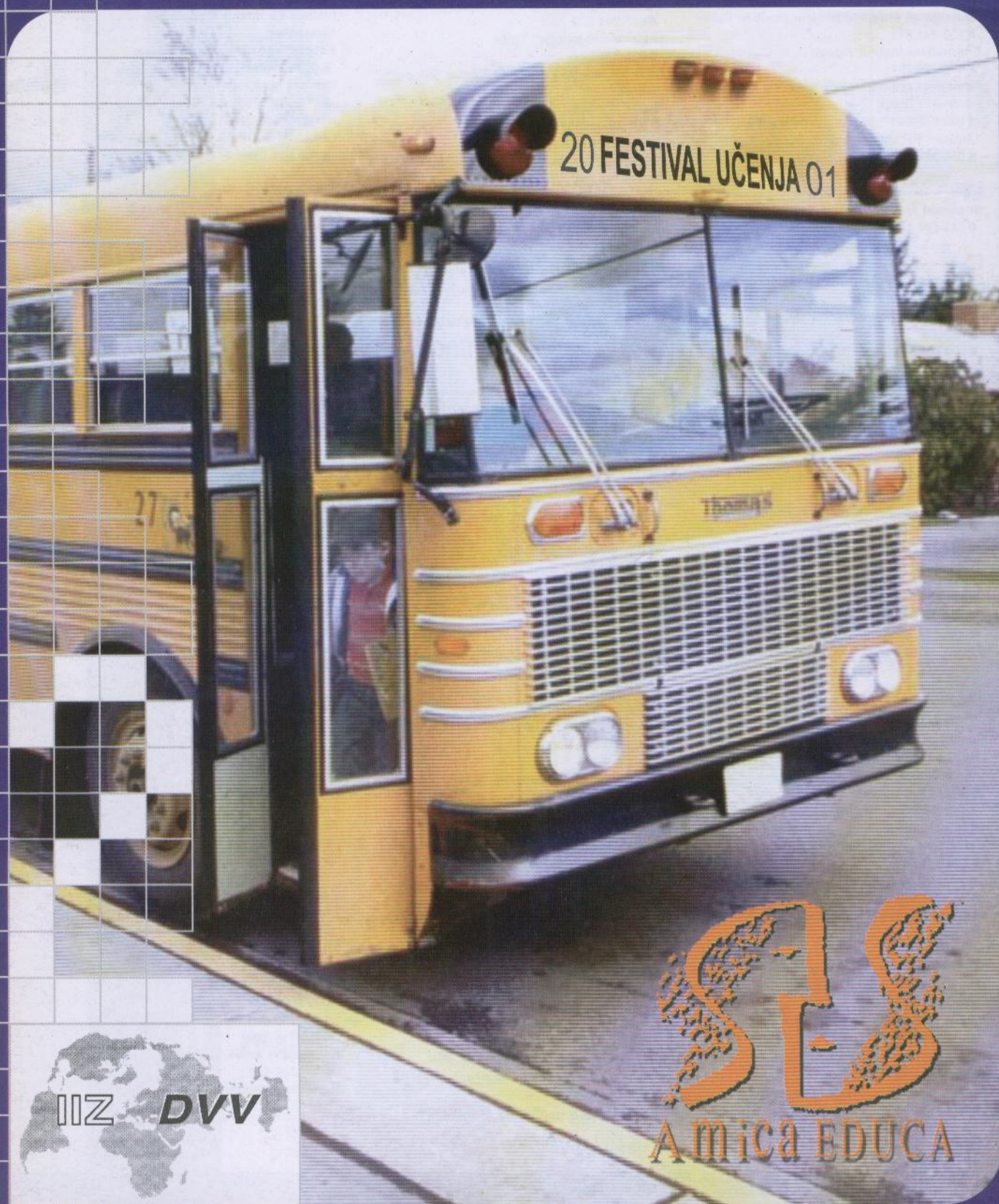


DRUGI FESTIVAL UČENJA u Bosni i Hercegovini



SES
AMICA EDUCA

A

Acimović Mirjana Bratunac
 ☎ 056 881 662
 Aerobik klub "GYM" Doboj
 ☎ 066 587 110
 Agencija za pružanje intelektualnih usluga
 "ICMC"
 Škola za savremene tajnice Sarajevo
 ☎ 066 218 404
 Agencija "Tulip Art"
 Agencija za organizovanje kurseva
 engleskog jezika Doboj
 ☎ 053 222 722
 Agencija za knjigovodstvene poslove Doboj
 ☎ 053 242 646
 Alternativni institut Mostar
 ☎ 066 194 796
 Amaterski radio klub "Feniks" YU 4 EVW
 Bosanski - Srpski Brod
 ☎ 053 612 065
 "Amica - Prijateljice", Srebrenica
 ☎ 056 385 679

B

Bosanski kulturni centar Sarajevo
 ☎ 033 444 466

C

"Camarad" Plesna grupa Mostar
 ☎ 066 314 951
 Centar za demokratizaciju "Nove nade"
 Srebrenica
 ☎ 056 386 511
 Centar za djecu i omladinu sa posebnim
 potrebama Mostar
 ☎ 036 576 515
 Centar za djecu sa smetnjama u razvoju
 "Koraci nade" Tuzla
 ☎ 035 217 376
 Centar za dramski odgoj Mostar
 ☎ 036 552 893
 Centar za edukaciju odraslih Gornji Vakuf
 ☎ 030 265 174
 Centar za edukaciju Mostar
 ☎ 036 556 200
 Centar za kulturu Mostar
 ☎ 036 328 921
 Centar za kulturu i obrazovanje Doboj
 ☎ 052 241 684
 Centar za promociju civilnog društva
 Gradačac
 ☎ 066 289 808
 Centar za razvoj društvene zajednice Mostar
 - Općina Jugoistok
 Centar za samoozvoaj "Sunce" Zenica
 ☎ 032 406 772
 Centar "Zdravo da ste" - Banjaluka
 ☎ 051 463 362
 Centar "Zdravo da ste" - Derventa
 ☎ 053 310 090
 Centar „Zdravo da ste“ - Doboj
 ☎ 053 241 869
 Centar „Zdravo da ste“ - Prijedor
 ☎ 052 231 967
 Centar „Zdravo da ste“ - Bosanski - Srpski Brod
 ☎ 053 610 819

D

DD „Konjuh“ Kladanj - Hotel „Muška voda“
 ☎ 035 621 360
 Dječije obdanište „Majke Jugović“ Doboj
 ☎ 053 241 691
 Dječije obdanište „Radost“ Bratunac
 ☎ 056 881 060
 Dječije obdanište „Trall“ Derventa
 ☎ 053 333 235

Dnevni centar "Centar za samozastupanje"

Tuzla
 ☎ 035 243-509
 DOO "Ammar" Gradačac
 ☎ 035 816 349
 DOO "Blicko" Tuzla
 ☎ 066 130 859
 DOO "Digicom" Doboj
 ☎ 053 224 486
 DOO "Farmacolux" Tuzla PJ1
 ☎ 035 566 542
 DOO "G&S Industry" Tuzla
 ☎ 035 280 503
 DOO "Imel" Lukavac
 ☎ 035 550 100
 DOO "King" i Doboj net Doboj
 ☎ 053 241 602
 DOO "Marič-usluge" Tuzla
 ☎ 035 251 347
 DOO "Milcomm Education Centre Milcomm"
 Živinice
 ☎ 035 772 048
 DOO "Neutrino" 75000 Tuzla
 ☎ 035 260 095
 DOO "PCC Profix Computers Centar" Tuzla
 ☎ 066 164 234
 DOO "Proart" Tuzla
 ☎ 035 257 081
 DOO "Spin" Tuzla
 ☎ 035 250310
 DOO „Step“ Tuzla Škola za strane jezike
 ☎ 035 631 526 (Kalesija)
 ☎ 035 237 857 (Tuzla)
 Društvo srpsko jevrejskog prijateljstva
 Doboj
 ☎ 053 241 663

E

Edukativni centar „Dijalog“ Lukavac
 ☎ 035 566 557
 Ekološko društvo „Ekologika“ Derventa

F

„Fenix“ Udruženje za uzajamnu pomoć u
 duševnoj nevolji Tuzlanskog kantona Tuzla
 ☎ 035 211 385
 Forum građana Gradačac
 ☎ 066 101 709
 Foto „Alma“ Gornji Vakuf
 Foto „Bosna“ Tuzla
 ☎ 035 233 834

G

Gimnazija „Meša Selimović“ Tuzla
 ☎ 035 236 478
 Grupa za kreativni rad
 Koalicije udruženja distrofičara i
 paraplegičara Doboj
 ☎ 053 242 184
 „Gorska služba spasavanja“ Gornji Vakuf
 ☎ 030 266 226

H

Hasanović Sanela Tuzla
 ☎ 066 154 542
 Humanitarno udruženje građana „Zemlja
 Djece“ Tuzla
 ☎ 035 282 643
 Humanitarna organizacija "Amica Educa"
 Tuzla,
 ☎ 035 250 626
 Humanitarna organizacija
 "Centar za integraciju osoba sa
 onesposobljenjem" - CIOO Tuzla
 ☎ 035 214 900
 Humanitarna organizacija "Drina"
 Srebrenica sa sjedištem u Tuzli
 ☎ 035 283 276
 Humanitarna organizacija "Piramida"
 Mostar
 ☎ 036 551 773

Humanitarna organizacija „Sezam“ Zenica
 ☎ 032 412 299
 Humanitarno društvo "Prijateljice Tuzla"
 ☎ 035 250 609
 Humanitarna organizacija "Tuzlanska Amica"
 Kuća za mlade "PRIJATELJSTVO" Distrikt
 Brčko
 ☎ 049 222 941

I

Informtivni centar za osobe sa invaliditetom
 "Lotos" Tuzla
 ☎ 035 251 245
 Institut za međunarodnu saradnju
 njemačkog
 Saveza visokih narodnih škola Sarajevo
 ☎ 033 215 252
 Internet klub "www" Doboj
 ☎ 053 202 020
 Istraživačko društvo „Eureka“
 Bosanski - Srpski Brod
 ☎ 066 528 035

J

Javna ustanova Dječije odbanište Velika
 Kladuša
 ☎ 037 770 179
 Javna ustanova Mješovita srednja
 elektrotehnička škola Tuzla
 ☎ 035 281 167
 Javna ustanova Gimnazija Lukavac
 ☎ 035 571 323
 Javna ustanova Katolički školski centar
 „Sveti Franjo“ Opća gimnazija Tuzla
 ☎ 035 300 841
 Javna ustanova Narodna i univerzitetska
 biblioteka Tuzla
 ☎ 035 252 644
 Javna ustanova Obdanište "Naše dijete"
 Tuzla
 ☎ 035 280 062
 Javna ustanova Osnovna škola „Hasan
 Kikić“ Gradačac
 ☎ 035 817 489
 Javna ustanova Osnovna škola „Jala“ Tuzla
 ☎ 035 231 998
 Javna ustanova Osnovna škola Memići Tuzla
 ☎ 035 615 218
 Javna ustanova Predškolski odgoj i
 obrazovanje Zenica
 ☎ 032 285 016
 Javna ustanova Srednja muzička škola Tuzla
 ☎ 035 262 531
 Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja
 Tuzla Služba za patologiju sluha, glasa i
 govora
 ☎ 035 282 411
 Javna zdravstvena ustanova - Dom zdravlja
 Doboj
 ☎ 053 233 733
 Javno preduzeće Radio Bosanski Petrovac
 ☎ 037 881 221

K

Klub mladih "Sunce" Zvornik
 ☎ 056 210 626
 Klub radio amatera Bratunac
 ☎ 056 881 755
 Kompiuterski centar „MS“ Banovići
 ☎ 066 281 359
 „Koraci nade“ Mostar
 ☎ 036 314 226
 Kozmetički salon „Imidž“ Doboj
 ☎ 066 622 478
 Kulturno sportski centar Bugojno

- 4 **Uvod**
- 5 **Festival učenja 2001.**
- 6 **Strateški ciljevi i centralni događaji Festivala učenja**
- 7 **Festival učenja u BiH: utisci sa kružnog putovanja**
- 10 **Organizator Festivala HO "Amica Educa"**
- 11 **Aktuelnosti, performansi**
- 15 **Cjeloživotno učenje i obrazovanje odraslih**
- 17 **Evaluacija Festivala 2001.**
- 34 **Jačanje lokalnih i regionalnih struktura obrazovanja odraslih**
- 37 **IIZ/DVV projekat u BiH**
- 38 **Festivali učenja u BiH**
- 39 **Sa zatvaranja Festivala u Banjoj Luci**
- 40 **Nagrađeni na Festivalu**
- 41 **Impresum**

Poštovani čitaoc!

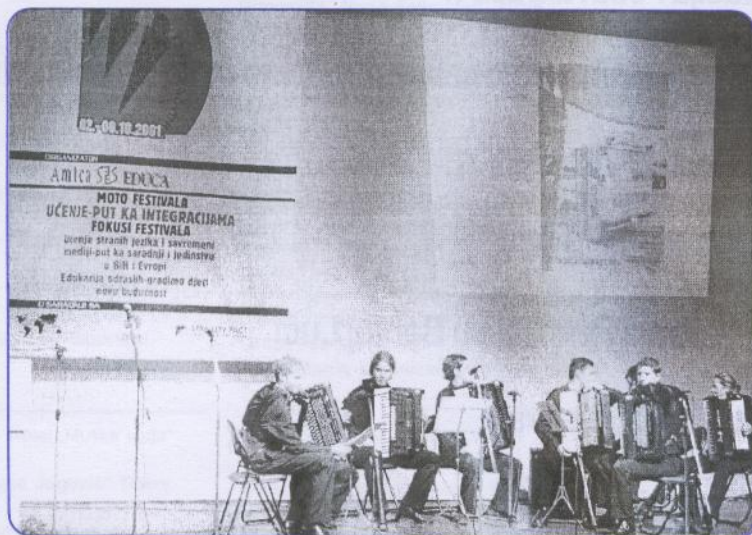
Nakon Prvog održali smo Drugi, a već vidimo dogodine i Treći festival učenja u Bosni i Hercegovini. U ovoj brošuri su sabrani važniji podaci o festivalskim zbivanjima i prezentirana evaluacija Drugog festivala učenja u Bosni i Hercegovini. Iako je prezentirani materijal obiman, predstavili smo samo mali dio edukativnog bogatstva koje smo promovirali prije, u toku i nakon održavanja Festivala.

02. - 06. oktobra/listopada 2001. godine širom Bosne i Hercegovine održan je Drugi festival učenja u Bosni i Hercegovni. U 12 regiona i kantona, uz pomoć suorganizatora i velikog broja volontera pojedinci, organizacije i institucije iz vladinog i nevladinog sektora promovirali su cjeloživotno učenje.

Nadamo se da je bila prilika da se svakom članu naše multietničke zajednice, svakom posjetitelju Festivala, predstavi mogućnost samoostvarenja i zadovoljenja njegovih edukativnih potreba, a što može biti ostvareno samo ako čovjek ima mogućnosti da uči, da uči cijelog života.

Preko 180 učesnika Festivala iz cijele Bosne i Hercegovine kroz 380 različitih edukativnih ponuda, objedinjenih u "Kalendar aktivnosti 2001.", promoviralo je fokuse Festivala: učenje stranih jezika i savremeni mediji – put ka saradnji i jedinstvu u BiH i Evropi; edukacijom odraslih gradimo djeci novu budućnost.

Zahvaljujemo se Institutu za međunarodnu saradnju njemačkog Saveza visokih narodnih škola - Ured u Sarajevu za podršku u kontinuitetu održavanja ovakvih manifestacija i svima koji su doprinijeli realiziranju Festivala.



FESTIVAL UČENJA 2001.

Drugi festival učenja u BiH

BANJA LUKA - BIHAĆ - BRATUNAC - DERVENTA -
DISTRIKT BRČKO - DOBOJ - GORNJI VAKUF -
MOSTAR - SARAJEVO - TUZLA - ZENICA ...

Mišljenje koje zastupa "Amica Educa" i "Institut za međunarodnu saradnju njemačkog Saveza visokih narodnih škola" (IIZ/DVV) jeste da nijedna napredna zajednica ne može više ostati ravnodušna prema činjenici kojom se brzinom i odlučnošću djelotvorno usvajaju i primjenjuju najnovija svjetska dostignuća. Kašnjenje uvijek izaziva zaostajanje a svjedoci smo sve većih nedostataka u ubrzanoj globalizaciji i međuzavisnosti sve integriranijeg svijeta.

Budući da se društvo znanja i informacija sve više razvija, **cjeloživotno učenje** postalo je jedan od odlučujućih faktora za pojedinca, za privredu, društvo i politiku. O tome u kakvom je stanju znanje, daljnje obrazovanje građanstva, ubuduće će povećano zavisiti i orijentacija zajednice, regije i zemlje u privrednom, društvenom i političkom pogledu.

Eksterna evaluacija Prvog festivala učenja, održanog 08. septembra/rujna 2000. godine u Tuzli, radi uspješnijeg organiziranja narednih Festivala i podsticaja procesa učenja građana donijela je nekoliko preporuka, a najvažnija je da se Festival proširi na cijelu Bosnu Hercegovinu i kroz ravnopravno sudjelovanje predstavnika vladinog i nevladinog sektora termin održavanja uskladi i vremenski produži na više dana.



*Festival je svečano otvoren
02.10.2001. u Bosanskom
kultumom centru u Tuzli*

Festival je organiziran u toku pet dana prve nedjelje mjeseca oktobra/listopada 2001. godine u 12 regija i kantona Bosne i Hercegovine. U organizatorske aktivnosti uključeni su predstavnici iz gradova: Bratunac, Zenica, Derventa, Bosanski-Srpski Brod, Mostar, Banja Luka, Doboj, Sarajevo, Gornji Vakuf, Bihać, Distrikt Brčko i Tuzla, što je najbolji pokazatelj multietičnosti projekta kao puta prevazilaženja razlika, zbližavanja i zajedništva cijele Bosne i Hercegovine

STRATEŠKI CILJEVI I CENTRALNI DOGAĐAJI FESTIVALA UČENJA

Festival učenja je manifestacija mreže vladinih i nevladinih organizacija i pojedinaca u Bosni i Hercegovini koja podstiče i razvija svijest o potrebi cjeloživotnog učenja i promoviranjem edukativnih aktivnosti doprinosi kvalitetu i radosti življenja.

S obzirom na trendova i interese učesnika i šire zajednice definirani su moto i fokusi Festivala za 2001. godinu.

Moto Festivala: Učenje - put ka integracijama

Fokusi Festivala:

- Učenje stranih jezika i savremeni mediji – put ka saradnji i jedinstvu u BiH i Evropi,
- Educiranjem odraslih gradimo djeci novu budućnost

Strateški ciljevi projekta do 2005. godine:

1. Promoviranje ideje cjeloživotnog učenja i unapređenja kvaliteta življenja obuhvatom velikog broja korisnika;
2. Iniciranje donošenja pozitivnih zakonskih propisa koji će unaprijediti sistem obrazovanja i stvoriti uvjete za cjeloživotno učenje;
3. Medijsko promoviranje u cilju podrške Festivalu od lokalne i međunarodne zajednice;
4. Formirati koordinaciono tijelo radi uspostavljanja strukture mreže i mehanizama za kontinuirano komuniciranje i razmjenu informacija;
5. Strateško jačanje mreže i kompetencija pojedinih segmenata organizacije kao pretpostavke za uspješno realiziranje Festivala.

Korisnici: institucije, organizacije, ustanove, udruženja i pojedinci koji se u okviru svojih projektnih aktivnosti bave edukacijom, posebno edukacijom odraslih.

Stručna podrška Festivalu učenja: Federalno i kantonalna Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, Ministarstvo prosvjete Republike Srpske.

Centralni događaji Festivala u Bosni i Hercegovini

DATUM	MJESTO	AKTIVNOSTI
I dan 02.10.	TUZLA 12.00 - 16.00	Svečano otvaranje Festivala u Bosanskom kulturnom centru Tuzla, HO "Amica Educa", 035 250 626 Edukacija osoba oštećenog sluha - kursevi informatike, HO "Drina" Srebrenica sa sjedištem u Tuzli, Protivpožarna zaštita - Profesionalna vatrogasna brigada Tuzla
	DOBOJ 08.00 - 19.00	Cjelodnevne radionice i prezentiranje - Udruženje paraplegičara regije Doboj, 053 221 630
II dan 03.10.	SARAJEVO 10.00 - 14.00	Okrugli sto: Obrazovanje odraslih u BiH - Bosanski kulturni centar Sarajevo, 033 444 466
	ZENICA 14.00 - 16.00	Izložbe i radionice za odrasle i djecu, Katolički školski centar Zenica i HO "Sezam" Zenica, 032 412 466
III dan 04.10.	BRATUNAC 13.00 - 19.00	Sajam nevladinih organizacija - Udruženje žena "Priroda" Bratunac, 056 881 662
IV dan 05.10.	DERVENTA 08.00 - 20.00	Sajam nevladinih organizacija - Centar "Zdravo da ste" Derventa, 053 310 090
	MOSTAR 09.00 - 20.00	Edukativni i zabavni performansi u HO "Piramida", 036 551 773
	BIHAĆ 10.00 - 20.00	Praktične radionice, Internet kafe - Udruženje građana "Žene sa Uhe", 037 310 885
	G. VAKUF 13.00 - 16.00	Prezentiranje aktivnosti "Gorske službe spasavanja" Gornji Vakuf - Gradski park i Vatrogasni toranj Gornji Vakuf, 030 265 174
V dan 06.10.	BANJALUKA 17.00 - 20.00	Zatvaranje Festivala - Centar "Zdravo da ste" Banja Luka, 051 463 362

FESTIVAL UČENJA U BIH

Utisci sa kružnog putovanja od Erike Uhl i Petera Schupplera

Drugi festival učenja u BiH

BANJA LUKA - BIHAĆ - BRATUNAC - DERVENTA -
DISTRIKT BRČKO - DOBOJ - GORNJI VAKUF -
MOSTAR - SARAJEVO - TUZLA - ZENICA ...

Naš pogled je bio usmjeren na Istok odakle surtće Izlaz|| Iza, pored I Ispred nas stajale su žene iz Bratunca i Srebrenice i u vizuelizaciji naše meditacije vidjeli smo se povezani sa žrtvama i počiniocima na svim stranama.

Meditacija je bila poluvrijeme našeg putovanja i sredina, srce onog što je za nas značio Drugi festival učenja u Bosni i Hercegovini. Prvi put su bili uključeni i gradovi iz Republike Srpske. Oni su bili dio događaja koji treba da nam pomogne da prepoznamo značenje koje ima aktivan i kontinuiran razvoj naših mogućnosti: učenje koje nas prati cijeli život.

Sedmica Festivala učenja je bila bogata priredbama tako da smo mi i naša prevoditeljica Arnela morali odabrati i uspostaviti samo određene kontakte.

Prvi dan

Mali akt integracije dobio je najveći aplauz na otvaranju Drugog festivala učenja u dobro posjećenom Bosanskom kulturnom centru u Tuzli: više aplauza nego ministri, više aplauza nego EU-zamjenik, više nego oficijelni...

Nirmel Šehmehmedović i Jelena Kičić, školska djeca, pozdravljali su sa bine na njemačkom i engleskom jeziku. Dugotrajan aplauz nije se odnosio na njihovo poznavanje stranih jezika, nego na njihovu hrabrost da u kolicima izađu na binu.

Hidajeta Vehabović, studentica defektologije u BiH – koja se brine o toj djeci u "Koracima nade", zauzela se da djecu sa smetnjama u razvoju uključi u priredbu svečanog otvaranja i tako doprinesu razvoju učenja u BiH.

Dan otvaranja bio je ispunjen, uzbuđljiv za nas, i svima nam je bilo žao da posjeta Doboju nije mogla duže potrajati. Binu u Kulturnom centru u Doboju, punu djece koja su pjevala na otvaranju, nećemo zaboraviti. Koji izliv energije je to bio, kako su međusobno komunicirali i sa svojim roditeljima i prijateljima u popunjenoj sali.

Geografsko proširenje Festivala učenja od Tuzle na cijelu BiH pomjerio je i horizont opažanja. Sve to nam daje nadu da se oslobodimo samoće. Vizija izlazećeg sunca sija podjednako i na žrtve i na počinioce, te osvjetljava razlike. Energija srca omogućava nam da to shvatimo kao šansu, a da raznolikost shvatimo kao bogatstvo.



*Za internacionalnu podršku
Festivalu pobrinuli su se naši
saradnici iz Njemačke*

Drugi dan

Ovaj polazak, vizija Festivala učenja, udara u mnogim društvenim područjima u zid praktičnih prinuda: torovi nedostataka, kako prije tako i poslije, prijete konstruktivnom odnosu te da problemima zakrče kreativne puteve rješenja i pomirenja.

U Gimnaziji Lukavac stigli smo na sjednicu direktora, profesora i predstavnika Sindikata prosvjetnih radnika sa delegacijom iz Danske. Radi se o projektu koji uključuje različite škole u BiH za uvođenje novih metoda učenja te podučavanje različitih predmeta. Inicijativa ovog projekta bilo je otvaranje edukativnog centra "Dijalog" koji se, kao i mnogi drugi projekti u BiH, bori sa problemima finansiranja. Stekli smo utisak da se u ovoj školi sa učenicima i roditeljima pokušavaju pretvoriti teškoće u vrline kao energija za inovacije i prohodnost novih puteva.

O poteškoćama nas je obavijestila grupa pedagoga inicijatora iz Minhena, koji su zbog problema na granici kasnili nekoliko dana. Planirali su da sa djecom iz izbjegličkog kampa Mihatovići, gdje živi oko 2000 prognanika iz Srebrenice, naprave cirkusku predstavu. Navala od oko 200 djece u "kreativne kanale" bio je težak posao koji je grupa dobro savladala. Predstavom, održanom zadnjeg dana Festivala, svi su bili oduševljeni.



Dječiji cirkus "Pumpernudi" iz Minhena učestvovao je na Festivalu zahvaljujući vrijednim ljudima iz HUG "Zemlja djece"

Treći dan

Pozvali smo Šuhretu i Zemfiru, dvije radnice "Educe", da našim autom krenemo u pravcu Srebrenice i Bratunca i posjetimo mjesta odakle su prognane.

Srebrenica – mjesto u BiH, čije je ime najpoznatije u svijetu, pokazalo se bez sjaja i bez lica. U prostorijama "Amica Prijateljice" sreli smo se sa Vesnom i njenim koleginicama, koje rade na putu integracije: one su na početku potajno radile, a sada su poznate i priznate od svih institucija. Vesna nas je pratila u Bratunac gdje smo mi, privatne osobe, dočekani kao neka oficijelna delegacija.

U Kulturnom centru su se pokazali, kao na nekom malom sajmu, različite inicijative i pojedine osobe sa svojim radovima: pčelari, umjetnici, grupe žena... Zenfira koja je prognana iz svoje kuće, sada nastanjena u Tuzli, sreća je tamo poznanike, koji se zalažu za povratak prognanih.

Utisak teške atmosfere približile su nam slike mlade Dajane Simić, koja je gluhonijema i njen fotoaparati predstavljaju put u izražavanje njenih osjećaja. Njena majka, član grupe "Majke djece ometene u razvoju" ispričala nam je kako je rat presjekao put školovanja ove djece i da do danas ne postoji mogućnost boljeg školovanja. Majke samoinicijativno pokušavaju organizirati časove za tu djecu.

Nakon kratkog razgovora sa novinarima morali smo poći jer su nas očekivali u Mostaru – pred nama je bilo 6 sati vožnje.

Rastanak od žena organizatora Festivala u Srebrenici i Bratuncu ostat će nam još dugo u pamćenju.

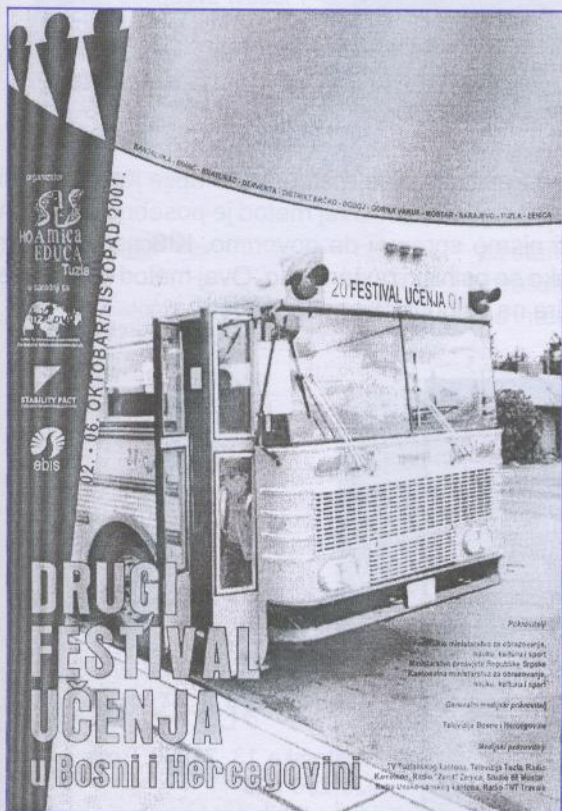
Mostar nam je poznat iz prethodnih posjeta, kao i kontakata koji sežu u vrijeme kada su BiH prognanici živjeli u Minhenu i kada su otpočele naše veze. Radovali smo se ponovnom viđenju Mostara i obnavljanju starih kontakata.

Deset žena se skupilo u kafeu "Piramida". Andrea, koordinator partnerske organizacije "Amica Educa" u Švicarskoj pod nazivom "Amica Schweiz", također je bila prisutna. Tenzila i Fudo iz "Amice" organizirali su radionicu meditativnih plesova i vježbi komunikacije. Ruine grada su uticale na naše osjećaje.

Pri posjeti staroj poznanici na moment nam je postalo jasna važnost osobnih kontakata. Ona je deložirana iz stana i treba da se vrati u stan iz kojeg je prognana, a koji se nalazi u drugom dijelu grada, ali taj stan je trenutno zauzet. Ona sada sjedi na svojim spakovanim koferima i nada se da će sve izaći na dobro... Kroz razgovor sa nama na trenutak je osjetila staru energiju i postala svjesna da je savladala i mnoge druge probleme.

Na putu za Tuzlu smo šutjeli. Radovali smo se atmosferi kuće "Educa" koja i nama i mnogim drugim ljudima poboljšava koncentraciju i daje snagu.

Pri zajedničkoj meditaciji u Bratuncu gledali smo žrtve i počinitelje pod jednako obasjanim zrakama izlazećeg sunca – svi uključeni bez izuzetka. Na kraju smo se okrenuli prema zapadu, gledajući u našu imaginaciju, našu sopstvenu i našu zajedničku budućnost.



Prepoznatljivi festivalski plakat distribuiran je širom Bosne i Hercegovine

ORGANIZATOR FESTIVALA HO "AMICA EDUCA"

Nosilac organizatorskih aktivnosti na državnom nivou je Humanitarna organizacija "Amica Educa" Tuzla. Tokom rata u Bosni i Hercegovini žene iz Bosne, Švicarske, Njemačke i Italije, organizirale su humanitarnu pomoć za Tuzlanski kanton. "Amica Schweiz" (sada partnerska organizacija HO "Amica EDUCA") 1996. godine u Tuzli je osnovala centar za ratom traumatizirane žene i djecu. Od januara 1999. godine "Educa" je postala samostalna lokalna humanitarna organizacija. "Amica Educa" polaže mnogo na uvođenju novih terapijskih formi, koje su u Bosni tek malo poznate, kao i na proširivanju istih kod stručnih osoba, psiho-socijalnih, pedagoških i medicinskih zanimanja.



EDUKACIJA ODRASLIH:

- Stalna ponuda seminara
- Kreativno izražavanje slikanjem po Arno Stern i Bettina Egger
- Porodična terapija po Bert Helmger i ostale metode
- Plesovi sveopćeg mira po Samuel L. Lewis
- Nenasilna komunikacija po Marshal B. Rosenberg

Kreativno izražavanje slikanjem, prezentirano na Festivalu, kao metod art-terapije je neverbalni način izražavanja osjećanja, potreba i želja unutrašnjeg svijeta. Ovaj metod je posebno praktičan za izražavanje doživljaja o kojima ne želimo ili nismo spremni da govorimo. KIS nam također pomaže da se izrazimo pomoću papira i boje i tako se psihički rasteretimo. Ovaj metod rada može se primijeniti u radu sa svim uzrastima bez obzira na psihofizičke sposobnosti.

ŠTA	KOLIKO
Seminari	63 seminara 1248 učesnika
SOS telefon 035251066 svaki radni dan 10.00-16.00	2669 poziva, psiho-socijalna podrška 1143 osobe
Izražavanje slikanjem - grupni rad	35 grupa 324 učesnika
Grupa za žene, medijacija u pokretu	142 učesnice
Grupa za žene, porodična terapija	10 učesnica
Samozastitna grupa za djevojke	62 učesnice
Rekreativna gimnastika	160 učesnica
Relaksacione masaže	237 korisnica 1612 tretmana
Sufi meditacija	53 učesnice
Reiki tretmani	114 korisnica
Prvi festival učenja u BiH	44 organizacije 800 posjetilaca
Drugi festival učenja u BiH	380 prezentovanih aktivnosti oca 5600 posjetilaca
Kreativno izražavanje slikanjem - put ka saradnji, projekat saradnje između Federacije BiH i Republike Srpske	6 seminara 65 učesnika 3 nova likovna atejeja

Amica  EDUCA

Klosterska 13, 75000 Tuzla
035 250 626
educa@bih.net.ba
www.amica-scweiz.ch

Seminari

Dodatna edukacija odraslih, pedagoških, zdravstvenih i socijalnih zanimanja i studenata vrši se sa ciljem primjene savremenih, alternativnih metoda u praksi. Seminari imaju multiplikatorne efekte i učesnicima pružaju mogućnost edukacije za edukatore.

AKTUELNOSTI, PERFORMANSI

Cjeloživotno učenje - put ka kvalitetnijem življenju



Prvi festival učenja organiziran je septembra/rujna 2000. godine u Tuzlanskom kantonu.

Drugi festival učenja organiziran je oktobra/listopada 2001. godine na nivou čitave BiH

Više informacija:

www.bhfestival.org i

bhfestival@bhfestival.org



Mladena Balorde 2, 88000 Mostar
036 551 773, sahmostar@cob.net.ba

Dio festivalskih aktivnosti se odigrao u Mostaru zahvaljujući sposobnim i vrijednim ljudima iz **Humanitarne organizacije "Piramida"**. U rad njihovog psihosocijalnog savjetovišta uključeni su psiholog, čiji je cilj pružanje pomoći pojedincu, paru ili grupi sa psihosocijalnim oštećenjima koja su izražena u ličnosti i ponašanju. S druge strane neuropsihijatar radi sa klijentima koji imaju izražene psihološke poteškoće i poremećaje. U vrlo kratkom periodu rada, postižu vidne, pozitivne promjene putem psihoterapije, vježbi relaksacije i farmakoterapije, dok socijalni radnici, obezbjeđuju informacije o programima pomoći vezanim za stanovanje, zapošljavanje, zdravstveno, penzijsko-invalidsko i socijalno osiguranje i sve ostale informacije od interesa.

Festival je omogućio i razmjenu edukativnih sadržaja Tuzla - Mostar



U Caffe Clubu su organizirani kulturno zabavni, edukativni i dio tematskih aktuelnih događaja. HO "Amica Educa" je za grupu zainteresiranih upriličila radionicu "Novi putevi ka poboljšanju komunikacije". Inače, u Clubu se uvijek možete odmoriti čitajući dnevnu štampu ili odabrati neku od knjiga iz biblioteke.

Drugi festival učenja u BiH

Suorganizatori: HO "Piramida", UŽ "Priroda", HO "Sezam", HO "Amica Educa", Centri "Zdravo da ste" Banja Luka, Derventa, Bosanski-Srpski Brod, Forum NVO Bihac, Centar za edukaciju odraslih Gornji Vakuf, BKC Sarajevo, Grupa za kreativni rad koalicije Udruženja distroficara i paraplegičara Doboj

Centar za edukaciju odraslih (CZEO) Gornji Vakuf počeo je sa djelovanjem početkom 1997. kao pilot projekat "United nations Office Vienna", a 1998. registriran je kao multietnička nevladina organizacija. Kroz aktivnosti u CZEO do sada je aktivno uključeno oko 1200 građana, što je oko 5% ukupne populacije općine Gornji Vakuf.

CZEO nudi usluge svim članovima zajednice bez diskriminacije. Obazovanje na polju razvoja demokratizacije i jačanju građanskog društva podrazumijeva kontinuirana edukacija i upoznavanje sa osnovnim ljudskim pravima, primjerima njihovog kršenja i pozitivnim primjerima iz razvijenih demokratskih zemalja.



Branilaca grada bb,
70240 Gornji Vakuf
030 265 174
czeo-aec@excite.com,
www.aec.cn.to

Cjeloživotno učenje je izbor svakog vatrogasca, poručuju ovi profesionalci



Svetog Save bb (Vatrogasni dom), 75420 Bratunac
056 881 662, priroda@rstel.net

Članica **Udruženja žena "Priroda" Bratunac** može biti svaka žena bez obzira na dob, vjersku i etničku pripadnost, kulturu ili obrazovanje. Edukuju žene koje su završile obrazovanje u klasičnom obrazovnom sistemu kako da se prekvalifikuju i budu spremnije za proces tranzicije i privatne inicijative ili unaprijede svoje hobije. Planiraju formirati centar alternativnih metoda učenja i promoviranja cjeloživotnog učenja, nastaviti sa edukacijskim projektima čiji je cilj adaptiranje u radnu sredinu i stvaranje sopstvenog mini biznisa.



Festival je bio radost, veselje i novo iskustvo, ali i novi napor, rad i iskušenje...

UŽ "Priroda"

Drugi festival učenja u BiH
Suorganizatori: HO "Piramida", UŽ "Priroda", HO "Sezam", HO "Amica Educa", Centri "Zdravo da ste" Banja Luka, Derenta, Bosanski-Strpski Brod, Forum NVO Bihać, Centar za edukaciju odraslih Gornji Vakuf, BKČ Sarajevo, Grupa za kreativni rad koalicije Udruženja distrofičara i paraplegičara Doboj

Grupa za kreativni rad koalicije Udruženja distrofičara i paraplegičara Doboj su dobrovoljne, anstranačke, nezavisne organizacije, koje organizirano rade na rješavanju problema oboljelih od distrofije, paraplegije i srodnih neuromišićnih oboljenja. Pokrivaju općine: Doboj, Petrovo, Teslić, Modriča, Derventa, Šamac, Bosanski-Srpski Brod i Vukosavlje.

Učesćem na brojnim seminarima Grupa za kreativni rad ostvarila je kontakte sa drugim NVO i međunarodnim donatorima uz čiju je pomoć samostalno realizirala projekte kojima je obezbijeđen kancelarijski prostor, sala za seminare i atelje. U saradnji sa HO "Amica Educa" iz Tuzle otvoren je atelje kroz koji se provode psihosocijalni programi. Jedan od realiziranih projekata je Drugi festival učenja za regiju Doboj.

Nikole Pašića 57,
74000 Doboj
053 242 184
parapleg_reg.do@doboj.net

"Imali smo priliku prezentirati svoj rad i posjetiteljima iz drugih gradova te tako širu populaciju zainteresirati za vaninstitucionalno učenje."

Zoran Vasić, OZ Petrovo



Centar "Zdravo da ste" iz Dervente radi na idejama koje olakšavaju sve vidove učenja kod djece i odraslih, što je dijelom prezentirano na Forumu NVO "Derventa 2001."



Centri "Zdravo da ste" su grupe profesionalaca koje pomažu ljudima u nevolji i onima kojima je potrebna podrška u razvoju. Podržavaju pravo na razvoj djece, mladih i odraslih putem posebno pripremljenih projekata. Vjeruju da pomažući razvoj pojedinca doprinose razvoju društva. Godišnje 1000 mladih posjeti Omladinske centre, 20000 posjetilaca prođe kroz općinske centre, ostvari se više od 10000 kontakata u izbjegličkim centrima i selima, edukuje se 250-300 učitelja i nastavnika, angažuje se 70 zdravstvenih i socijalnih radnika za rad na programima radionica, savjetovališta, edukativnih seminara, projekta zajmova te rada sa romskom djecom.



Centri "Zdravo da ste"

Banja Luka, Sime Matavulja 6, **051 216 441**, zdravobl@blic.net
Prijedor, Augusta Šenoje 5a, **053 231 967**, zdravopd@blic.net
Doboj, Braće Jugovića 8, **053 241 869**, zdravodo@blic.net
Bosanski-Srpski Brod, Stevana Sinđelića 2, **053 610 819**, zdravobd@blic.net
Derventa, Nikole Tesle 18, **053 310 090**, zdravode@blic.net



Za uspješno prezentiranu ideju Festivala u Zenici "krivi" su suorganizatori iz HO "Sezam"

Misija **Humanitarne organizacije "Sezam" Zenica** je doprinos humaniziranju društva koja uključuje rehabilitiranje međuljudskih odnosa utemeljenih na principima nenasilne komunikacije kao i prevenciju budućih sukoba, a željeli bi doprinijeti promjeni školskog sistema kroz pedagoške i edukativne radionice utemeljene na principima nenasilne komunikacije kako za učenike tako i nastavnike.

Bulevar kralja Tvrtka I br.17, 72000 Zenica
032 412 299, sezam@open.net.ba i sezam@miz.ba



"Svako ima snažnu potrebu da uči onako kako to želi i ono što želi, a vlasti moraju osmisliti, omogućiti i organizirati cjeloživotno učenje."

Nusret Tobudić, Tuzla

Bosanski kulturni centar Sarajevo osnovan je 1953. godine sa ciljem da pruža kulturne i obrazovne usluge, prije svega odraslim osobama. Tokom postojanja uspijevao je uvijek sačuvati svoju osnovnu funkciju. U toku rata transformiran je u Javnu ustanovu Bosanski kulturni centar u čijem sastavu djeluju različiti sektori. Kroz sektor kulture baštini prepoznatljive sadržaje kulture bosanskohercegovačkog društva, te prezentira umjetničke dosege općenito. Sektor obrazovanja svoju programsku orijentaciju fokusira na one obrazovne oblike i sadržaje koji odraslima omogućavaju inoviranje postojećih i sticanje novih znanja i vještina, posebno kod uvođenja novih tehnologija. Sektor izdavačke djelatnosti ostvaruje značajne rezultate u domenu publikovanja i izdavačke djelatnosti.

Branilaca Sarajeva 27, 71000 Sarajevo
033 205 538, bkcsarajevo@smartnet.ba

CJELOŽIVOTNO UČENJE I OBRAZOVANJE ODRASLIH



Drugi festival učenja u BiH

BANJA LUKA - BIHAĆ - BRATUNAC - DERVENTA -
DISTRIKT BRČKO - DOBOJ - GORNJI VAKUF -
MOSTAR - SARAJEVO - TUZLA - ZENICA ...

Ljudi uče i usvajaju znanja 10% čitanjem, 20% slušanjem, 30% očigledno, 40% slušanjem i gledanjem, 60% usmenom obradom problema, 80% samostalnim postavljanjem i formuliranjem problema, 90% samostalnim formuliranjem i rješavanjem problema. Naravno da primjereno uzrastu akceptiramo više ili manje, ali u poređenju sa obrazovanjem djece i mladih obrazovanje odraslih razlikuje se u sadržajima, institucionalnim okvirima, ciljevima i zadacima, oblicima i metodama nastave.

Odrasla osoba spaja aktivnosti učenja sa drugim oblicima aktivnosti, prije svega radnom. To su oni preko 18 godina, ali i osobe koje su već završile svoj radni vijek i rješile da produže obrazovanje u raznim sekcijama, klubovima, te kategorije stanovništva kao što su nezaposleni i domaćice, zbog kojih se sistem obrazovanja odraslih često svodi na jedinstven način uključivanja u aktivan javni život.

Odrastao čovjek posjeduje određeni pogled na svijet i značajno životno i profesionalno iskustvo, ali može isto tako efikasno učiti kao djeca i mladi. U principu kod obrazovanja odraslih promijenjene su uloge učenika i učitelja jer odrasli nisu samo potrošači znanja, objekat u kome se skladište informacije, nego ravnopravan član grupe. Oni se sa predavačem mogu dogovoriti o tome šta i kako učiti, koje su teme najaktuelnije, koji tempo i stil usvajanja znanja je najadekvatniji.

Putevi obrazovanja odraslih su:

- formalno obrazovanje, koje se završava uručivanjem diplome ili dobijanjem kvalifikacije,
- neformalno obrazovanje - različite vrste dopunskih kurseva, sekcije i klubovi, obrazovanje u društvenim organizacijama,
- informaciono obrazovanje - svaka informacija i iskustvo koje čovjek stiče van organiziranih struktura (kroz praksu, medije, lične kontakte).



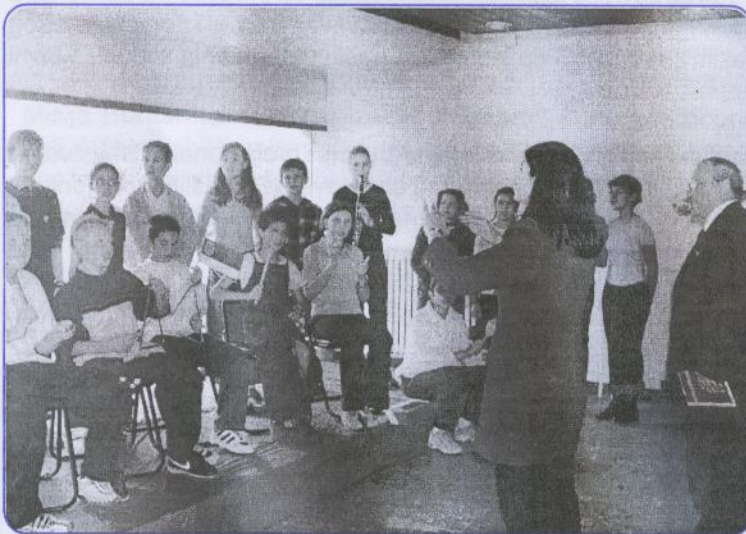
Struktura obrazovanja odraslih u Bosni i Hercegovini bi mogla biti:

- naučno-istraživački instituti, koji se bave teorijsko – metodološkim problemima obrazovanja odraslih, kao IIZ/DVV,
- institucije za profesionalno usavršavanje nastavnika, medicinskih radnika, pravnika itd.,
- institucije vladinog sektora za obrazovanje odraslih koje se bave raznim vidovima formalnog i neformalnog obrazovanja,
- građansko obrazovanje, nevladin sektor (društvene organizacije, udruženja žena, porodični klubovi, ekološke organizacije, udruženja ljudi trećeg doba i sl.),
- profesionalno obrazovanje (kursevi knjigovodstva, računara, stranih jezika itd.),
- oblici obrazovanja za različite interesne grupe (sekcije voćarstva, pčelarstva, narodnih zanata, etnografski klubovi, književna udruženja i sl.),
- obrazovanje odraslih koje realiziraju kulturne institucije (biblioteke, muzeji itd.).

Potrebe života i rada u savremenoj zajednici postavljaju zahtjeve svakom njenom članu. Odrasla osoba se mora prilagođavati promjenljivim uvjetima života kao što su naprimjer: tehnički progres, koji zahtijeva da svako savlada savremenu tehniku i nove tehnologije, sve stroži i zahtjevniji poslodavac shvata da se uspjeh firme zasniva na profesionalizmu njegovih saradnika, što znači konkurenciju na radnim mjestima (ne zadovoljiti zahtjeve na radu, znači vratiti se na tržište rada), globalizacija i međunarodni kontakti ukazuju na potrebu poznavanja kako govornih komunikacija tako i savremenih medija (internet).

Radi uspješnijeg funkcioniranja institucija za obrazovanje odraslih i realiziranja ideje cjeloživotnog učenja treba prevladati slijedeće nedosljednosti obrazovanja odraslih u Bosni i Hercegovini.

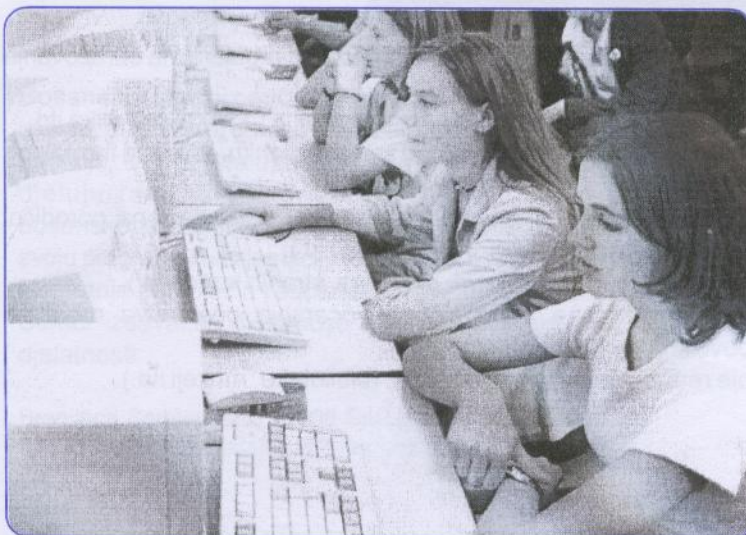
- nedostatak opće – državne koncepcije razvoja obrazovanja odraslih,
- neshvatanje značenja obrazovanja odraslih na državnom nivou (ne postoji Zakon o obrazovanju odraslih),
- obrazovanje odraslih se ne prepoznaje kao faktor razvitka društva.



Organizator Festivala HO "Amica Educa" je obezbjedila pokroviteljstvo i stručnu podršku Federalnog ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport/šport te Ministarstva za prosvjetu Republike Srpske

Međutim, niz problema postoji i u malobrojnim organizacijama i u institucijama za obrazovanje odraslih. Praksa pokazuje da bi neki od kriterija uspješnosti ovih organizacija mogli biti: aktuelnost obrazovne ponude, optimalan odnos obrazovnih usluga i cijena, kvalitet obrazovnih usluga, koji u najvećoj mjeri određuje stepen profesionalizma nastavnika, opremljenost institucija obrazovanja.

Razumije se, dok nema odgovarajućih snaga i finansijskih mogućnosti da se sva područja obrazovanja odraslih razvijaju ravnomjerno, možemo se samo nadati da će se situacija izmjeniti. Odgovor na pitanje zašto državne strukture trebaju pružati podršku sistemu obrazovanja odraslih povezan je sa shvatanjem da je jedan od društvenih zadataka: omogućiti svakom čovjeku puno samoostvarenje i zadovoljavanje njegovih obrazovnih potreba. Taj zadatak se može ispuniti samo ako čovjek ima mogućnosti da uči, da uči cijelog života.



"Oduševljena, nagrađena i posnosna sam onim što sam vidjela na ovogodišnjem Festivalu."

Erika Uhl, Minhen

Evaluacija Drugog festivala učenja u Bosni i Hercegovini

Sadržaj

Rezime
Uvod
Pozadina i historija
Ciljevi evaluacije
Sastav evaluacionog tima
Glavne aktivnosti
Partnerstvo
Strukturalni i organizatorski aspekti
Metodologija
a. Intervju
b. Analiza upitnika
c. Analiza medija
Priznanja i nagrađivanje
Saradnja u okvirima BiH i zemalja okruženja
Rezultati i perspektive

Rezime

Drugi festival učenja u Bosni i Hercegovini (Festival) je manifestacija mreže vladinih i nevladinih organizacija i pojedinaca u Bosni i Hercegovini koja podstiče i razvija svijest o potrebi cjeloživotnog učenja i promoviranjem edukativnih aktivnosti doprinosi kvalitetu i radosti življenja.

Festival je realiziran u toku pet dana prve nedjelje mjeseca oktobra/listopada 2001. godine u različitim regijama i kantonima Bosne i Hercegovine 02.- 06. oktobra/listopada 2001. godine.

Mišljenje organizatora Festivala, nevladine Humanitarne organizacije „Amica Educa“ iz Tuzle i „Instituta za međunarodnu saradnju Njemačkog saveza visokih narodnih škola“ (IIZ/DVV) Ured u Sarajevu, te suorganizatora iz Bratunca, Zenice, Dervente, Bosanskog-Srpskog Broda, Mostara, Banja Luke, Doboja, Sarajeva, Gornjeg Vakufa, Bihaća, Distrikta Brčko i Tuzle je da nijedna napredna zajednica ne može više ostati ravnodušna prema činjenici kojom se brzinom i odlučnošću djelotvorno usvajaju i primjenjuju najnovija svjetska dostignuća. Kašnjenje uvijek izaziva zaostajanje, a svjedoci smo sve većih nedostataka u ubrzanoj globalizaciji i međuzavisnosti sve integriranijeg svijeta.

Na Festivalu je uzelo učešće 180 pojedinaca, organizacija i institucija, koji su u preko 380 različitih festivalskih aktivnosti promoviranjem mota Festivala: „Učenje - put ka integracijama“ ostvarili kontakte, unaprijedili kooperaciju i međusobne partnerske odnose te prezentirale dio svojih praktičnih iskustava iz oblasti obrazovanja odraslih, na lokalnom i državnom bosanskohercegovačkom nivou.

Provedena evaluacija je pokazala da je sa aspekta ciljeva, rezultata, vlastitih resursa i troškova učinjen stvarni pomak u cilju promoviranja obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja u našem društvu koje je u tranziciji. Efekti projekta na ciljne grupe; institucije, organizacije, ustanove, udruženja i pojedince koji se u okviru svojih projektnih aktivnosti bave edukacijom je pozitivan i pokazuje se opravdanim nastojanje da se održi tradicija organiziranja Festivala u budućnosti.

Evaluacija je objavljena u brošuri o Drugom festivalu učenja u Bosni i Hercegovini, koja je osvrst na festivalske aktivnosti, na bosanskom i njemačkom jeziku.

Uvod

Namjera organiziranja manifestacija kao što su „festivali učenja“, „sedmice cjeloživotnog obrazovanja“, „sedmice obrazovanja odraslih“ jesu spoznaja da svaki pojedinac treba u okviru svojih potencijala težiti što punijem izražavanju svojih osobnosti, a svaka zajednica treba nastojati unutar svoje populacije ostvariti što kvalitetnije rezultate i poticati stvarni društveni napredak.

Humanitarna organizacija „Amica Educa“ je uz finansijsku podršku IIZ/DVV - Ured u Sarajevu, stručnih saradnika iz Njemačke (Erika Uhl i Peter Schuppler), suorganizatora iz 12 gradova i velikog broja volontera u cijeloj Bosni i Hercegovini, realizirala projekat pod nazivom **Drugi festival učenja u Bosni i Hercegovini**, koji je održan 02. - 06. oktobra/listopada 2001. godine.

Drugi festival učenja je nastavak projekta pod nazivom Prvi festival učenja u Bosni i Hercegovini, koji je realiziran 08. septembra/rujna 2000. godine u Tuzlanskom kantonu, a istovremeno je dio velike svjetske akcije održavanja festivala učenja širom svijeta čiju mrežu ujedinjuje UNESCO.

To je petodnevna manifestacija koja je omogućila zainteresiranim pojedincima, institucijama, organizacijama i udruženjima iz vladinog i nevladinog sektora, koji se bave edukacijom odraslih, da prezentiraju ideju cjeloživotnog učenja i svoje metode edukacije.

Ideja promoviranja cjeloživotnog učenja putem Festivala ima podršku i međunarodne zajednice. O tome govore i zaključci Pete međunarodne Konferencije o obrazovanju odraslih, održane u Hamburgu 1998. godine, pod pokroviteljstvom UNESCO:

„..Obrazovanje odraslih postaje više od pravila: ono postaje ključ za dvadeset i prvo stoljeće.. Učenje odraslih može oblikovati identitet života i dati mu smisao..“



Evaluacioni proces, koji je uslijedio nakon održavanja manifestacije, rezultat je nastojanja da se razmotri efikasnost resursa i troškova te rezultata projekta kao i efektivnost tih rezultata. Da li su dostignuti stvarni ciljevi i u kojoj mjeri su različiti efekti direktno ili indirektno uticali na tok manifestacije na lokalnom i državnom nivou, utvrdio je eksterni evaluacioni tim koji je angažirala „Amica Educa“.

Rezultati i perspektive prezentirani na kraju pokazuju da struktura ovakvog projekta nije ponekad bila najoptimalnija, ali najbolji pokazatelj ostvarljivosti ciljeva projekta i postignutih rezultata je spremnosti svih učesnika, Bosanaca i Hercegovaca, da na različite načine počnu pomagati sebi i drugima i sve više računati na sopstveno znanje u traženju mogućnosti boljeg i dostojanstvenijeg života u zajednici naroda koji sopstvenim učenjem i radom kreiraju svoju budućnost.

Pozadina i historija

Grupa edukatora iz Minhena je prema ideji Lernfest-a (bos. Festivala učenja) iz Njemačke predložila HO „Amica Educa“ iz Tuzle da, s obzirom na edukativne aktivnosti kojima se bavi, organizira Prvi festival učenja u Bosni i Hercegovini. Zaposleni u organizaciji „Amica Educa“ su prihvatili ideju, postavili ciljeve projekta i organizirali Festival, koji je održan u toku jednog dana, 08. septembra/rujna 2000. u Tuzli, Tuzlanski kanton. Uključena su bila 44 pojedinca, organizacije i institucije iz vladinog i nevladinog sektora. Centralni događaj je bio cjelodnevni edukativni sajam u trajanju 09.00-22.00 u kući „Amica Educa“ i sportskom terenu HUG „Zemlja djece“. Podržavši evaluaciju

Prvog festivala učenja, IIZ/DVV - Ured u Sarajevu prepoznao je ideju i uzeo aktivno učešće te ove godine finansijski podržao sve glavne organizatorsko-realizatorske aktivnosti Festivala na državnom nivou.

Moguće je tabelarno prikazati poređenje broja organizacija, posjetilaca i aktivnosti na dva do sada održana festivala:

	Festival učenja 2000.	Festival učenja 2001.
Pojedinci, organizacije, institucije	44	180
Lokalne aktivnosti	50	380
Posjetioci, korisnici	800	5500

Koncepti i ključni elementi na kojima je Festival baziran su:

- promoviranje svih oblika edukacije u cijeloj Bosni i Hercegovini, posebno obrazovanja odraslih,
- formiranje mreže organizacija koje promoviraju cjeloživotno učenje,
- zbližavanje naše multietničke zajednice kroz edukaciju,
- ravnopravno sudjelovanje vladinog sektora i nevladinih organizacija,
- inicijative za donošenje zakona o obrazovanju odraslih,
- praćenje razvoja globalizacije, društva znanja i informacija.

Bosna i Hercegovina je mala zemlja, podijeljena na dva entiteta - Federaciju i Republiku Srpsku. Ideja Festivala je promovirana u 12 gradova oba entiteta i, zahvaljujući prije svega volonterskom radu suorganizatora, pokazala da je svaka sredina razvojnno duboko zainteresirana, ustvari osuđena, da osigura i unapređuje široko, sistemsko i kvalitetno obrazovanje odraslih. Njihov broj i doprinos društveno je značajan i sudbonosan i preteže u stvaranju društvenog bogatstva, te kroz korištenja pozitivnih inovacija omogućava skladno i progresivno kretanje naše male, multietničke zajednice.

Ciljevi evaluacije

Evaluacija projekta Drugi festival učenja u Bosni i Hercegovini, održanog 02.-06. oktobra/listopada 2001. godine u Bosni i Hercegovini, ima za cilj da:

1. prezentira rezultate Festivala učenja sa aspekta resursa i troškova te pokaže efektivnost projekta,
2. prezentira sve pozitivne i negativne efekte projekta na nivou ciljnih grupa,
3. razmotri mogućnosti i ponudi perspektive pod kojima je održivost projekta moguća u budućnosti.

Sastav evaluacionog tima

Deset članova eksternog evaluacionog tima, koje je okupila „Amica Educa“, sastoji se od pojedinaca iz različitih organizacija oba bosanskohercegovačka entiteta, koje su uzele aktivno učešće na Festivalu.

Tim sačinjavaju:

1. Željana Pjevalica, Udruženje žena „Priroda“ Bratunac,
2. Damir Jonić, Centar za edukaciju odraslih Gornji Vakuf,
3. Aida Muminović, Humanitarna organizacija „Sezam“ Zenica,
4. Dragana Moldovan, Grupa za kreativni rad koalicije Udruženja distrofičara i paraplegičara Doboju,
5. Zehra Gozo, Humanitarna organizacija „Piramida“ Mostar,
6. Mišo Šerbić, Centar „Zdravo da ste“ Derventa,
7. Nesima Krdžalić, Zavod za odgoj i obrazovanje osoba sa smetnjama u tjelesnom i psihičkom razvoju Tuzla,
8. Amir Hadžić, Javna ustanova Mješovita srednja elektrotehnička škola Tuzla,
9. Amela Ibrahimagić, apsolvant Defektološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli,
10. Sejfudin Agić, Humanitarna organizacija „Amica Educa“ Tuzla.



"Profesionalno usmjeravanje tokom cijelog radnog vijeka od velike je važnosti ukoliko pojedinci žele unapređivati profesionalna znanja i prilagođavati se tehničkom napretku i stalnim promjenama na tržištu rada."

Evropska socijalna povelja

Glavne aktivnosti

Kao pripreme aktivnosti za Festival "Amica Educa" i IIZ/DW - Ured u Sarajevu su 24.-25. februara/veljače 2001. godine u motelu "Zlaća" pored Banovića (Tuzlanski kanton), organizirali radionicu s ciljem senzibiliziranja učesnika radionice za potrebu promoviranja cjeloživotnog učenja. Pozvani su predstavnici selektirani od "Amica Educa", a kroz aktivno učešće, predavanje i razmjenu iskustava podrška je došla i od koordinatora "Nedjelje cjeloživotnog učenja" u Sloveniji Zvonke Pangerc Pahernik. Zaključak radionice je bio da svaki od učesnika prihvatajući ideju cjeloživotnog učenja, prihvata i suorganizatorstvo Festivala učenja za 2001. godinu u svojoj regiji, kantonu.

Nova radionica, "Strateško planiranje Festivala učenja", održana je 05.-06. aprila/travnja 2001. godine u hotelu "San" u Laktašima, Republika Srpska. Uz pomoć Tuzlanske agencije za lokalne razvojne inicijative – TALDi, definirana je strategija razvoja Festivala do 2004. godine, formiran Koordinacioni odbor Festivala od 11 članova, a rezultat zajedničkog rada je pisani projekt Drugi festival učenja u Bosni i Hercegovini.

Zajedničko koordiniranje koje je uslijedilo zahtijevalo je angažiranje suorganizatora u svojim regijama i kantonima na širenju ideje cjeloživotnog učenja, okupljanje zainteresiranih za ideju te pozivanje na zajednički nastup - promociju na Festivalu. Razmjena informacija i koordinacija se odvijala preko "Amica Educa". Suorganizatori su skupljali prijave za učešće na lokalnom nivou i na pogodan način (pošta, E-mail) one su distribuirane do "Amica Educa". Dogovoren je termin održavanja Festivala, 02.- 06. oktobar/ listopad 2001. godine.



Festival je pokazao da učiteljski život i učenje mogu biti interesantni sa toliko alternativa koje omogućavaju ljudima da sa lahkocom savladaju i najsloženije vještine i umijeća - da uče.

Radi prezentiranja dostignutog nivoa aktivnosti po regijama i prijedloga globalnih aktivnosti na državnom nivou održan je sastanak Koordinacionog odbora u Tuzli 30. avgusta/kolovoza 2001. godine u „Amica Educa“. Dogovoreni su termini centralnih događaja po regijama i razmijenjena organizatorska iskustva. Priroda aktivnosti na Festivalu bi mogla biti, a što se kasnije i pokazalo,

sajmovi, proslave, konferencije, izložbe, radionice i otvorena vrata, uz jedan ili više specijalnih događaja kao što su otvaranja na lokalnom nivou te obavezno obezbjeđenje medijskog promoviranja. Aktivnosti se mogu izvoditi na različitim mjestima, kulturnim centrima, kinodvoranama, bibliotekama, radnim prostorima učesnika, ulicama grada, odnosno prema konkretnim okolnostima, a sve s ciljem da se dosegnu ciljne grupe: institucije, organizacije i pojedinci koji se u okviru svojih projektnih aktivnosti bave edukacijom odraslih. Naročito je istaknuta potreba pobuđivanja interesa zvanične vlasti za ideju Festivala na svim nivoima.

Partnerstvo

Namjera organizatora Festivala je da u pripremu, organiziranje i realiziranje uključe nadležna ministarstva, privredne komore, zavode za zapošljavanje, općinske, kantonalne i državne vlasti svih nivoa. Najbolja saradnja je ostvarena na lokalnom nivou, gdje su vlasti funkcionirale kao sponzori, suorganizatori ili koordinatori. Federalno ministarstvo za obrazovanje i kantonalna ministarstva (Zenica, Tuzla, Bihać i Goražde) te Ministarstvo prosvjete Republike Srpske deklarativno su podržali ideju Festivala, ali su bili samo posmatrači svih organizatorskih i realizatorskih aktivnosti.

Javne vlasti koje nemaju neku određenu dužnost u edukaciji učestvovala su na Festivalu kroz članstvo u Počasnim i Organizacionom odboru. Naprimjer: predstavnici OSCE, premijer i predsjednik Federacije, Komisije EU, UNHCR, DEZA, ICRC, IRC, World Bank prihvatili su članstvo u Počasnom odboru Festivala, a kancelarija Visokog predstavnika u BiH, gosti IIZ/DVV, Amica Schweiz, guverner Tuzlanskog kantona i gradonačelnik Tuzle učestvovali su u aktivnostima oko otvaranja.

Iako su postojali konkretni dogovori, nije uspostavljena istinska saradnja između organizatora i Univerziteta, privatnih dobavljača i profesionalaca. Uglavnom je nastavljena i produbljena saradnja sa učesnicima iz vladinog sektora, koji su već učestvovali na Prvom festivalu učenja, kao i mnogobrojnim nevladinim organizacijama koje se bave različitim edukativnim aktivnostima, obrazovanjem odraslih, psihosocijalnom pomoći i sl. Veoma vrijedan doprinos Festivala je uspostavljanje saradnje sa privatnim poduzetnicima i vlasnicima privatnih škola jezika, računara, zanatskih i uslužnih radnji, koji su prepoznali ideju Festivala i pokazali se kao važan partner, naročito u organizatorskom smislu. Uspjelo se u saradnji sa Federalnim i Kantonalnim ministarstvima obrazovanja s ciljem da se animira jedan broj školskih institucija da učestvuju u festivalskim aktivnostima. Ali, iako je pismo podrške na vrijeme odaslano, zakasnila je reakcija na njega te se dosta školskih institucija iz Sarajeva, Ilidže, Velike Kladuše, Bihaća, Goražda javilo za učešće na Festivalu, ali su svi termini za prijavljivanje bili odavno prošli. Naravno, ostala je mogućnost pravovremenog animiranja za buduće Festivale.



IIZ/DVV - Ured u Sarajevu, pružio je značajnu stručnu i finansijsku pomoć na oba prethodna Festivala

Sa aspekta ciljne grupe korisnika može se istaknuti da je njima dato izvjesno mjesto i uloga u toku Festivala, iako je sve to izostalo u pripremanju. Mnogobrojni posjetitelji su imali pogodnosti u obliku različitih popusta na usluge ili besplatnih usluga od strane organizacija i institucija koje se bave edukacijom (besplatne škole jezika i računara, pristup internetu), a mnogi posjetitelji su to iskoristili.

Strukturalni i organizatorski aspekti

Prema projektu Festivala predviđeno je angažiranje četiri osobe za neposredne organizatore i koordinate aktivnosti na nacionalnom nivou. Angažirani su: projekt koordinator (1/2 radnog vremena) koji je i koordinator Festivala na državnom nivou, projekt asistent (1/3 radnog vremena), tehnički sekretar (1/4 radnog vremena) i knjigovođa (1/6 radnog vremena). Za objedinjavanje aktivnosti na državnom nivou formiran je Koordinacioni odbor od predstavnika 10 gradova u Federaciji i Republici Srpskoj i pridružen im je koordinator. Koordinacioni odbor sačinjavaju: Željana Pjevalica iz Udruženja žena "Priroda" Bratunac, Mišo Šerbić iz Centra "Zdravo da ste" Derвента, Damir Jonić iz "Centra za edukaciju odraslih" Gornji Vakuf, Dragana Moldovan iz Grupe za kreativni rad koalicije "Udruženja distrofičara i paraplegičara" Doboј, Aida Muminović iz HO "Sezam" Zenica, Narcis Hošo iz "Bosanskog kulturnog centra" Sarajevo, Nijaz Glumac iz "Foruma nevladinih organizacija" Bihac, Zehra Gozo iz HO "Piramida" Mostar, Azra Sadiković iz Poljoprivredne škole Distrikt Brčko, Mensura Kudumović iz Gimnazije "Meša Selimović" Tuzla i Sejfudin Agić koordinator Festivala.

Na lokalnim, regionalnim i kantonalnim nivoima su članovi državnog Koordinacionog odbora birali svoje koordinacione timove za provođenje aktivnosti. Cjelokupan posao oni i njihovi saradnici uradili su volonterski, dajući tako doprinos obilježavanju 2001. godine kao godine volontera.

Šest segmenata projekta na nacionalnom nivou su realizirali vlastitim doprinosom «Amica Educa» uz finansijsku podršku IIZ/DVV - Ured u Sarajevu. IIZ/DVV je finansirao radionice za suorganizatore, marketing Festivala (štampani i elektronski mediji, pozivnice, plakati, leci, kalendar aktivnosti, brošura Festivala), nagrađivanje – priznanja Festivala, otvaranje – zatvaranje Festivala, evaluaciju i troškove osoblja.

Prema usmenoj potvrdi Federalno ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport iz Sarajeva finansijski će podržati Festival, ali to još uvijek nije realizirano.

Na lokalnom nivou su neki od suorganizatora uspjeli na vrijeme obezbijediti minimalna finansijska sredstva ili sponzoriranje za svoje aktivnosti, uglavnom osvjježena za posjetitelje.

Festival je realiziran kao kompleksan projekat sa učešćem velikog broja organizacija iz vladinog i nevladinog sektora. Konačan broj od 180 pojedinaca, institucija i organizacija koje su se predstavile na Festivalu toliki je samo zato što je ispoštovan termin zadnje prijave na Festival, dok je konačan broj učesnika i veći. Pored učesnika iz Federacije i Republike Srpske, veoma aktivan doprinos festivalskim aktivnostima dali su Erika Uhl i Peter Schuppler, stručni saradnici Festivala iz Minhena. Oni su posjetili aktivnosti u Doboju, Bratuncu, a Erika Uhl je vodila edukativnu radionicu u Mostaru.

Na inicijativu saradnika iz inozemstva ovogodišnji festival je internacionaliziran, jer su gosti i zapaženi učesnici Festivala bili 7 članova cirkusa za mlade "Pumpernudl" iz Minhena. Edukatori iz Minhena su u izbjegličkom kampu Mihatovići pored Tuzle radili sa grupom od oko 200 djece na obuci cirkuskim vještinama, koje su prezentirane na završnoj priredbi 06.10.2001. godine u kampu Mihatovići.



Obrazovanje odraslih zasniva se na dobrovoljnosti, na svjesnoj odluci pojedinca i njegovom izboru šta i koliko će da uči.

Festival je cjelokupno gledano proveden kao proslava, sajam, period relaksacija, širenja informacija i izražavanja zahtjeva možda i zbog toga što je terminološki i vremenski bio vezan za međunarodnu Nedjelju djeteta (01.- 07. oktobar/listopad) i međunarodni Dan učitelja (05. oktobar/listopad) sa kojima je svakako načinio izvjesne preporuke vezane za obrazovanje odraslih, učenje i opismenjavanje uopće.

Metodologija

Ciljna grupa Festivala su institucije, organizacije, ustanove, udruženja i pojedinci koji se u okviru svojih projektnih aktivnosti bave edukacijom, posebno edukacijom odraslih.

Očekivani rezultati Festivala su:

- povećan broj građana BiH koji su upoznati sa idejom cjeloživotnog učenja,
- povećan broj vladinih i nevladinih organizacija i pojedinaca uključenih u Festival,
- štampan promotivno-informativni materijal koji uključuje brošure sa objašnjenjima ideje cjeloživotnog učenja, informacije o vladinim i nevladinim organizacijama i pojedincima uključenim u Festival,
- urađena analiza postojeće legislative u oblasti obrazovanja odraslih,
- određeni prioriteti promjena u oblasti obrazovanja odraslih po kantonima i entitetima,
- formirane partnerske grupe vladinih i nevladinih organizacija i eksperata koji će raditi na promjenama zakona,
- napravljena lista institucija koje se bave edukacijom odraslih,
- uspostavljena i definirana saradnja sa medijima (posebno štampom) na lokalnom, regionalnom i državnom nivou, radionica za medije,
- formirano odgovorno i profesionalno koordinaciono tijelo,
- ojačana i proširena struktura mreže,
- funkcionira komunikacija i razmjena informacija na svim nivoima,
- na području BiH uspješno realiziran program Festivala,
- članovi mreže stekli nova iskustva u organiziranju i realiziranju Festivala,
- uspostavljena dobra saradnja organizacija i pojedinaca između Federacije BiH i Republike Srpske.

Pokušavajući da sagledamo direktne i indirektne efekte projekta na nivou ciljne grupe, korištene su različite metodologije prikupljanja i analize podataka:

- a. intervjui,
- b. analiza upitnika: učesnika i posjetitelja Festivala,
- c. analiza medija: TV, radio, štampa, ostale štampane publikacije, internet.

a. Intervju

Intervju je napravljen sa članovima tima "Amica Educa" i osobljem koje je angažirano za organiziranje i realiziranje Festivala, a neposredno nakon okončanja. Članovi tima, ukupno sedam, angažirano osoblje za Festival, ukupno dvoje, tri volontera, dva stručna saradnika iz Njemačke i dva predstavnika partnerske organizacije "Amica Schweiz" iz Švajcarske odgovarali su na četiri postavljena pitanja:

1. Kakva vas osjećanja ispunjavaju trenutno, na početku i u toku Festivala?
2. Šta je na Festivalu sadržajno bilo dobro, a šta nije?
3. Postoji li povezanost između projektnih aktivnosti "Amica Educa" i Festivala?
4. Perspektive Festivala učenja?

Odgovarajući na prvo pitanje svi respondenti su iskazali da osjećaju veliko zadovoljstvo urađenim. Ono što je izneseno kretalo se od osjećaja ispunjenosti i zadovoljstva, pozitivnih vibracija, prevaziđenih očekivanja do sreće i ponosa zbog učinjenog.

Evidentna je činjenica da se kroz Festival učenja uspjelo pokazati koliko veliki doprinos u razvoju civilnog društva može pružiti organizacija kao što je „Amica Educa“. To naglašava važnost, nužnost i korisnost postojanja svake pojedine nevladine organizacije i vrijedan je resurs u našem društvu, kojem može pružiti i nove perspektivne ideje za unapređenje svakog pojedinca u zajednici, a samim tim i cjelokupne društvene zajednice, te radnu snagu i polet za ostvarenje istih. Posebna prednost nevladinog sektora, potvrđena kroz Festival, je to što su timovi sačinjeni od malog broja ljudi koji su

angažirani za obavljanje velikih i obimnih poslova i projekata. Dakle, ne postoji troma birokratsko-radna mašina koju je teško pokrenuti, preusmjeriti i animirati na nove ideje i radne zadatke.

Kao posebno dobra, istaknuta je činjenica da je Federalno ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport prepoznalo vrijednost ideje Festivala učenja i potrebe za cjeloživotnim učenjem, te dalo svoju saglasnost, zajedno sa preporukom svim obrazovnim institucijama u njihovoj nadležnosti da podrže Festival.

Jedanaest članova tima „Amica Educa“ uspjelo je angažirati i stimulirati entuzijaste, predstavnike i volontere iz deset gradova u Bosni i Hercegovini da podrže i rašire ideju cjeloživotnog učenja, u svojim regijama i kantonima u Federaciji kao i Republici Srpskoj. Danas su ti entuzijasti suorganizatori Festivala.



Tim "Amica Educa", saradnici i volonteri u organiziranju Festivala u "magičnom krugu" skupljaju energiju za nove festivale

Istovjetni fokusi, moto, plakat i letak Festivala su promovirani, distribuirani i podržavani u Federaciji i Republici Srpskoj. Činjenica da je svečano otvaranje Festivala održano u Tuzli, a zatvaranje u Banjoj Luci dovoljno govori o multietičnosti projekta i univerzalnosti ideje. Praktično je pokazana potreba i želja građana oba BiH entiteta da se prevaziđu uski politički okviri svakodnevice. Proširena je ideja Festivala, osvještana je potreba za cjeloživotnim učenjem, vaninstitucionalnim obrazovanjem i radom na samostalnom unapređenju vlastitih sposobnosti i vještina, kako bi se povećao kvalitet života svakog pojedinca u zajednici. Istaknuto je zadovoljstvo pojedinim dijelovima medijskog prezentiranja Festivala. Pozitvna iskustva uglavnom su se odnosila na male, lokalne ili regionalne radio i televizijske kuće.

Govoreći o propustima proteklog Festivala, članovi tima iznijeli su nekoliko zapažanja. Iako je nosilac svih organizatorskih aktivnosti „Amica Educa“, u saradnji sa predstavnicima drugih nevladinih organizacija iz kojih dolaze suorganizatori, ipak je nužno jasnije odrediti ulogu vladinog sektora, kako bi se Festival ozbiljnije shvatio i promovirao. To bi rezultiralo i većim brojem vladinih institucija koje bi aktivno sudjelovale u festivalskim aktivnostima. IIZ/DVV je pružio izuzetnu podršku Festivalu, finansirajući sve glavne aktivnosti na državnom nivou, ali i pored toga svi su se složili da su materijalna sredstva predviđena za organiziranje i realiziranje Festivala bila niska i nedostatna. Zbog te činjenice pojedine planirane aktivnosti su se morale izostaviti, reducirati ili improvizirati što je sigurno doprinijelo umanjenju kvaliteta realiziranog.

Istaknuto je važno zapažanje u vezi s osobljem angažiranim za pripremu i realiziranje Festivala. Angažirati osoblje na polovinu ili četvrtinu radnog vremena pokazalo se pogrešnim, jer radno vrijeme nije bilo usklađeno sa veličinom radnog zadatka. To je rezultiralo time da je osoblje davalo svoju punu radnu i ljudsku normu, a da to nije adekvatno materijalno valorizirano. Dugoročno gledano to bi moglo rezultirati padom elana i motivacije koji su ipak, najbitniji za svaki posao.

Uočena je potreba za decidnom podjelom zadataka između organizatora na državnom nivou i suorganizatora koji su pripreme i realiziranje Festivala obavljali na lokalnom nivou. Uslijed nedovoljno definirane podjele zadataka dolazilo je do nesporazuma koji su rezultirali nepoštivanjem zadatih rokova i pojave pogrešnih očekivanja.



Kao neadekvatno, u izvjesnom stepenu, pomenuto je i medijsko prezentiranje. Mediji nisu u dovoljnoj mjeri prenijeli ideju cjeloživotnog učenja, a naročito nezadovoljstvo iskazano je slabom angažiranošću najgledanije televizijske kuće u Federaciji, tadašnje Radio televizije Bosne i Hercegovine, a sada Federalne televizije.

Odgovarajući na pitanje o povezanosti projekta Festivala i aktivnosti organizacije „Amica Educa“ svi su se izjasnili da postoji nedvojbeno povezanost, čak identičnost projektnih ciljeva i zadataka Festivala i programskih tačaka „Amica Educa“. To samo potvrđuje univerzalnost ideje Festivala i sposobnost tima „Amica Educa“ da među prvima to shvate i angažiraju se da bi ona zaživjela na našim prostorima.

Perspektive Festivala učenja su široke i izvjesne, zajednički je zaključak svih respondenata. Jednoglasno je izražena potreba i nužnost za organiziranjem Trećeg festivala učenja ili samo Festivala učenja 2002. Ponovno je istaknuta naprednost ideje cjeloživotnog učenja te date smjernice za organiziranje budućih festivala, a koje su se odnosile na potrebu kreiranja partnerskog odnosa sa vladinim sektorom. Dakle, odnosa koji bi prerastao iz pokroviteljskog u pokroviteljsko-partnerski.

U vezi s angažiranjem osoblja neophodno je zaposliti najmanje jednu osobu sa punom radnom normom u toku cijele godine, kako bi se sve pripreme i realiziranje projekta obavile na još profesionalnijem nivou.

Iznesen je prijedlog da se u svakom gradu u kojem se realiziraju festivalske aktivnosti, organizira lokalno svečano otvaranje Festivala. Pomenuta je inicijativa da se za buduće festivale učenja organizira i pripremna radionica za medije kako bi se izbjegli dosadašnji propusti u medijskom praćenju aktivnosti na Festivalu.

b. Analiza upitnika

U toku Festivala provedeno je anketiranje u Federaciji (Tuzla) i Republici Srpskoj (Derventa), koje je obuhvatilo dvije grupe ispitanika. Jedna grupa su korisnici Festivala, dakle, osobe koje su iskazale interesovanje i posjetile festivalske aktivnosti. Druga grupa su učesnici Festivala, osobe koje su aktivno učestvovala na Festivalu, tj. prezentirale svoj rad ili rad organizacije, institucije ili udruženja u kojima rade.

Rezultati ankete pokazuju izraženo mišljenje o Festivalu obje grupe.

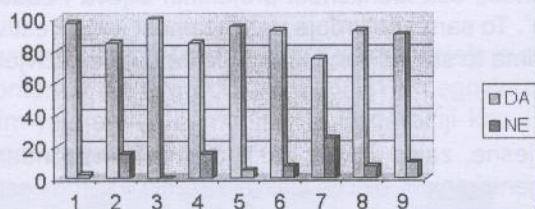
U tabeli 1 nalazi se prikaz rezultata anketiranja. U tabeli je prikaz odgovora dviju grupa ispitanika (učesnici i korisnici), njihova procentualna zastupljenost, kao i pitanja na koja su odgovarali te procentualna zastupljenost potvrdnih i odričnih odgovora.

ANKETIRANI %	KORISNICI		UČESNICI	
	DA	NE	DA	NE
1. Da li vam se dopada ideja Festivala?	97,50	2,50	100	0
2. Zna li šta je to cjeloživotno učenje?	85	15	90	10
3. Da li su potrebne ovakve manifestacije po vašem mišljenju i zašto?	100	0	100	0
4. Da li poznajete strane jezike?	85	15	90	10
5. Da li imate želju i potrebu da učite strane jezike?	95	5	95	5
6. Da li imate želju i potrebu da koristite računar?	92,50	7,50	95	5
7. Da li ste na Festivalu naučili nešto novo?	75	25	90	10
8. Da li ste zadovoljni načinom organiziranja Festivala?	92,50	7,50	90	10
9. Da li ste zadovoljni ponuđenim programom?	90	10	95	5

Tabela 1. Tabelarni prikaz rezultata ankete sa Festivala

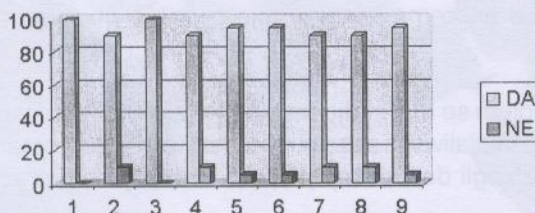
Slike 1. i 2. prikazuju naglašeno izražen afirmativni stav prema Festivalu, njegovim ciljevima i aktivnostima i korisnika i učesnika Festivala.

MIŠLJENJE KORISNIKA DRUGOG FESTIVALA UČENJA



Slika 1. Procentualni prikaz omjera potvrdnih i odričnih odgovora korisnika Festivala na devet postavljene pitanja

MIŠLJENJE UČESNIKA DRUGOG FESTIVALA UČENJA

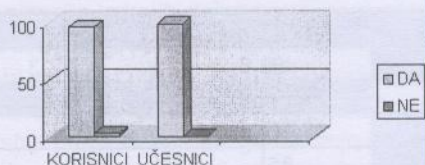


Slika 2. Procentualni prikaz omjera potvrdnih i odričnih odgovora učesnika Festivala na devet postavljene pitanja

Anketirani su odgovarali na devet pitanja. Odgovori na pojedina pitanja su predstavljeni grafički (slike 3 - 11), korištenjem računarskog programa Microsoft Excel. Iz svakog grafikona vidljivo je kakav je bio odabir odgovora kod anketiranih učesnika i korisnika Festivala i njihov međusobni odnos, kao i omjer pozitivnih i negativnih odgovora.

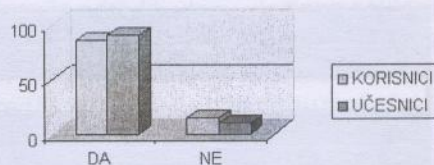
Rezultat anketiranja pokazuje pozitivan stav anketiranih prema Festivalu, potrebi za cjeloživotnim učenjem, potrebi učenja stranih jezika i korištenja računara. Izraženo je zadovoljstvo realiziranjem i organiziranjem Festivala u vrlo visokom procentu. Ono što je naročito zanimljivo jeste da su svi ispitanici 100% (u obje grupe) iskazali potrebu za organiziranjem manifestacija ovakvog tipa (vidjeti sliku 5).

DA LI VAM SE DOPADA IDEJA FESTIVALA?



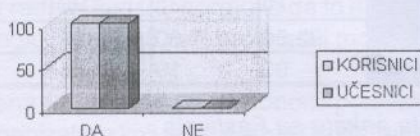
Slika 3.

ZNATE LI ŠTA JE CJELOŽIVOTNO UČENJE?



Slika 4.

DA LI SU POTREBNE OVAKVE MANIFESTACIJE PO VAŠEM MIŠLJENJU?



Slika 5.

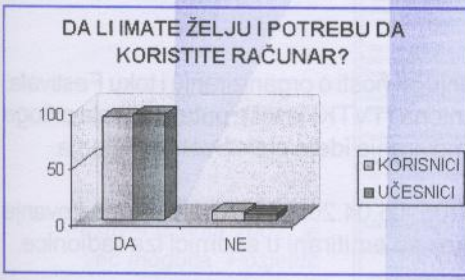




Slika 6.



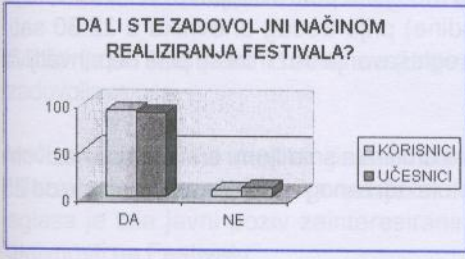
Slika 7.



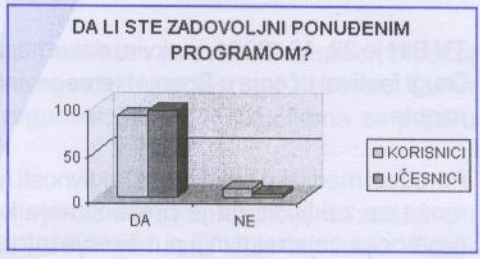
Slika 8.



Slika 9.



Slika 10.



Slika 11.



Da li učenje i traganje za novim ima granice ili je to put bez kraja?

c. Analiza medija

Saradnja sa medijima koji su pratili pripremne aktivnosti, realiziranje i postfestivalne aktivnosti bila je u skladu sa interesima medijskih kuća u nekim područjima više, a u nekim manje dobra. Analiziraćemo TV, radio i štampane medije.

TV mediji su opravdali svoj doprinos u redovnom izvještavanju javnosti o organiziranju i toku Festivala. Već u februaru/veljači ove godine Televizija tuzlanskog kantona (TVTK) je više puta emitirala priloge o pripremnoj radionici s naglaskom na cilj Festivala: promoviranje ideje cjeloživotnog učenja.

U toku i poslije radionice Strateškog planiranja u Laktašima (05.-06.04.2001.) je realizirano gostovanje na TV Banja Luka i dati intervjui TV Republike Srpske, koji su emitirani u sedmici iza radionice.

Svaki od suorganizatora je prihvatio da obezbijedi promoviranje festivalskih aktivnosti na svome području, kroz medije koji su im podesni i koje mogu animirati. Dobra TV pokrivenost bila je u regijama Doboj, Banja Luka, Zenica i Mostar, a TV stanice u Tuzlanskom kantonu su ukupno kroz 19 različitih emisija - priloga pratile zbivanja na Festivalu. Npr. 18. juna/lipnja je u pet informativnih emisija tog dana (vijesti i dnevnic) TVTK i TV Tuzla informirana javnost o važnosti blagovremene prijave zainteresiranih za Festival. Međutim, u birčanskom kraju je ostvarena slaba saradnja sa TV medijima.

Medijsko promoviranje na državnom nivou je trebalo biti ostvareno na TV Bosne i Hercegovine i TV Republike Srpske. U posljednjem trenutku je napravljeno medijsko pokroviteljstvo sa TV BiH, te je u toku Festivala emitiran telop (04. i 05. 10. 2001. godine) prije trećeg dnevnika u 22.30 sati. Saradnju sa TV RS nije bilo moguće ostvariti, jer su za sva oglašavanja tražili da se plati neprihvatljiva cijena.

TV BiH je 22. 10. 2001. u okviru dokumentarnog programa emitirala snimljenu emisiju pod nazivom Drugi festival učenja u Bosni i Hercegovini, sa Okruglog stola održanog u Sarajevu, u trajanju od 25 minuta.

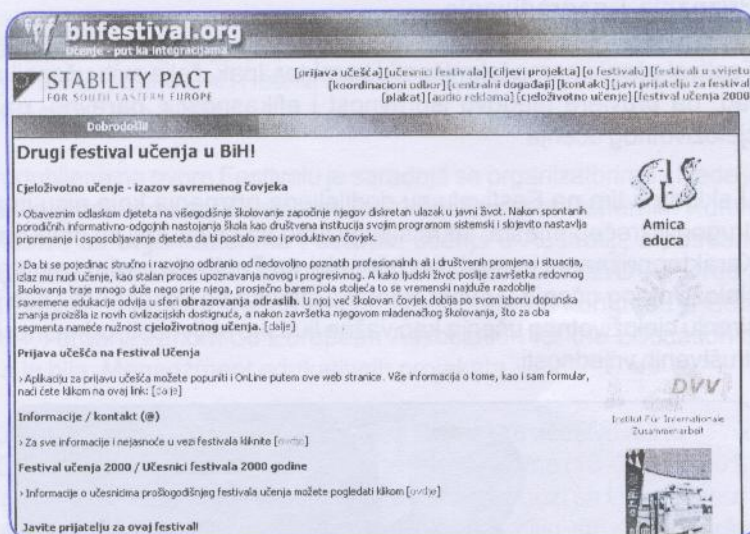
Poredeći medijsku pokrivenost aktivnosti na prošlom i ovogodišnjem festivalu u Tuzlanskom kantonu može se zaključiti da je prezentiranje kroz medije poraslo za 32%. Vjerujemo da je medijska promocija najatraktivniji put širenja informacija i izuzetno doprinosi krajnjim pozitivnim efektima projekta. To navodi na zaključak da na budućim festivalima na teritoriji čitave Bosne i Hercegovine značajnu ulogu u promoviranju ideje cjeloživotnog učenja treba da imaju TV mediji.

Za suorganizatore Festivala, ali i za TV kuće moglo bi biti interesantno da se nakon Festivala napravi emisija tipa anketa sa građanima, učesnicima ili mogućnošću postavljanja pitanja putem TV.

Sa radijskim promoviranjem ideje cjeloživotnog učenja išlo je mnogo lakše, naročito na lokalnom nivou. U toku pripremnih aktivnosti napravljena su tri intervjua u trajanju od pola sata na Radiju "Hajat" (april/travanj), Radio "Kameleonu" (septembar/rujan) i Radio "Tuzli" (oktobar/listopad). Radio Bosanski Petrovac je pravio emisije posvećene cjeloživotnom učenju, a i ostale radiostanice na lokalnom nivou objavljivale su kratke govorne intervjue i prenosile izvještaje sa konferencija za štampu.

Snimljena su dva džingla-reklame, prvi kao opći javni poziv za učešće, a drugi džingl sa pozivom za prijavljivanje aktivnosti na Festivalu. Džinglovi su bili distribuirani i emitirani u 10 lokalnih stanica širom Federacije i Republike Srpske (ukupno 28 emitiranja). Nakon i u toku emitiranja bi uvijek porastao broj zainteresiranih pozivatelja i prijava aktivnosti. Dakle, veoma aktivnu ulogu u praćenju festivalskih aktivnosti imale su radiostanice.

Resursi i mogućnosti interneta su korišteni radi koordiniranja sa suorganizatorima iz Bosne i Hercegovine i Njemačke. Kontakti sa velikim brojem organizacija, udruženja i institucija, distribuiranje poziva, obavijesti, propagandnog materijala, te najbrži način dobijanja povratnih informacija je ostvaren putem interneta.



On-line prijava za novi Festival učenja 2002. je već moguća. Posjetite samo www.bhfestival.org

U cilju promoviranja Festivala na internetu, napravljena je web stranica sa adresom www.bhfestival.org. Novosti i pogodnosti koju pružaju ove stranice su mogućnost on-line prijave pojedinaca i institucija za učešće na Festivalu. Ostali sadržaji na stranicama su opći podaci o Festivalu i cjeloživotnom učenju, važni linkovi, abecedni spisak svih učesnika, festivalski plakat i audio zapis radioreklame, informacija o učesnicima na Prvom festivalu učenja. Na dobro struktuiranim stranicama, svako ko želi može dobiti osnovne podatke o našem Festivalu iz bilo kojeg dijela svijeta. Mogućnost on-line prijave je pogodnost koja može biti veoma korisna za organiziranje Festivala u budućnosti.

Saradnja sa štampanim medijima (dnevne, sedmične, mjesečne novine, stručni časopisi) bila je zadovoljavajuća.

Već u junu/lipnju u najčitanijim novinama, u Federaciji "Dnevnom avazu" i Republici Srpskoj "Nezavisnim novinama", objavljen je tekst oglasa - reklame sa važnim podacima o Festivalu. Svrha oglasa je bila javni poziv zainteresiranim pojedincima, organizacijama i institucijama za prijavu aktivnosti na Festivalu.

Štampani mediji su kao odjek festivalskih aktivnosti objavljivali članke o konferencijama za štampu (prva 18.06.2001. i druga 28.09.2001.) u "Dnevnom avazu", "Jutarnjem listu" i "Oslobođenju". Festival je promoviran kroz štampane medije u Republici Srpskoj člancima u "Glasu srpskom". Najavljene su festivalske aktivnosti u Bosanskom-Srpskom Brodu, Banjoj Luci, Prijedoru, Derventi, Doboju, Bijeljini i Bratuncu. Praćene su i aktivnosti oko otvaranja (članci 03.11.2001. u listovima "Dnevni avaz", "Jutarnji list", "Oslobođenje") i zatvaranja (članak 07.11.2001. - "Glas srpski") Festivala.

Stručni pedagoški časopis "Prosvjetni list" (878/LVI 04.2001. i 884/LVI 10.2001.), koji izdaje Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Federacije BiH, u člancima koje je napisao profesor Nusret Tobudić, opisuje hronologiju svih događanja od prve radionice do prikaza svih događanja na cijelom području Bosne i Hercegovine.

Aktivnosti u Bratuncu i birčanskoj regiji objavljeni su u štampanim medijima u Saveznoj Republici Jugoslaviji ("Večernje novine" i "Blic").

Za potrebe promoviranja Festivala napravljeno je više štampanih materijala. Kreirane su i distribuirane svim zainteresiranim, prijavljenim, suorganizatorima reklamne afiše o Festivalu i cjeloživotnom učenju. Štampane su prigodne pozivnice (400 primjeraka) za svečano otvaranje Festivala i letak (15000 primjeraka) sa centralnim događajima po regijama/kantonima. Ideja koju je ponudio dizajner Dušan Ivanović je prihvaćena i prema njoj je štampan festivalski plakat (1500 primjeraka), a istovremeno je pregled svih festivalskih aktivnosti objedinjen i štampan u knjizi "Kalendar aktivnosti 2001." (1500 primjeraka). Svi propagandni materijali su distribuirani prema broju prijavljenih, a preko suorganizatora, po regijama/kantonima. Zbog kratkih vremenskih rokova materijali nisu svuda stigli pravovremeno. Za buduće festivale treba bar mjesec ranije pripremiti sve reklamne materijale.

Priznanja i nagrađivanje

Festival učenja nema takmičarski karakter. Ipak, želja svih učesnika Festivala je da afirmiraju svoj rad, da provjere njegovu ispravnost i efikasnost i, naravno, da razmijene iskustva u oblasti cjeloživotnog učenja.

U skladu s tim na Festivalu su dodijeljena priznanja koja nisu imala karakter osvojenog prvog, drugog ili trećeg mjesta, jer mišljenja smo da su svi koji su došli na Festival osvojili jedno mjesto. Karakter priznanja je uputstvo učesnicima Festivala i svim zainteresiranim čija se ideja u oblasti cjeloživotnog učenja u ovom trenutku izdvaja po efikasnosti i čije iskustvo daje najveći učinak u širenju cjeloživotnog učenja kao važne ljudske aktivnosti, odnosno, iznalaženju prave mjere u skali društvenih vrijednosti.



Nagrađeni su dobili priznanja za afirmaciju različitih oblika permanentnog obrazovanja i samoobrazovanja odraslih

Za posebna dostignuća u obrazovanju odraslih dodijeljena su priznanja pojedincima za uspjehe u širenju cjeloživotnog učenja te društvima, udruženjima, ustanovama, institucijama za uspjehe u širenju cjeloživotnog učenja. Dodjela priznanja i obrazloženja je javna i svečana i obavljena je na otvaranju Festivala 02.10.2001. godine u Bosanskom kulturnom centru u Tuzli.

Nagrađeni su: Nada Jovanović iz Doboja, Nusret Tobudić iz Tuzle, Drago Tadić iz Dervente, dr. Ajša Hadžihalilović iz Zenice, Ljubo Vulikić iz Banje Luke, "Centar za edukaciju odraslih" iz Gornjeg Vakufa, "Amica Prijateljice" iz Srebrenice, HO "Piramida" iz Mostara, Javna ustanova Osnovna škola "Simin Han" iz Tuzle, Odred izviđača "Petar Kočić" iz Bosanskog-Srpskog Broda.

Prijedloge za dodjelu priznanja zbog suženih vremenskih okvira, a prema prijedlogu suorganizatora, ove godine su dali sami suorganizatori, ali za buduće festivale i nagrade to mogu uraditi svi učesnici Festivala i svi zainteresirani. Svim nagrađenima još jedanput čestitamo.

U toku trajanja Festivala IIZ/DVV - Ured u Sarajevu, organizirao je nagradnu igru za posjetitelje festivalskih aktivnosti. U nagradnoj igri su učestvovali posjetitelji svečanog otvaranja u Tuzli i zatvaranja Festivala u Banjoj Luci, gdje su izvučeni dobitnici. Podijeljeno je pet prigodnih nagrada, a prva je bila boravak i učestvovanje na "Drugoj školi andragoga" Bosne i Hercegovine (18.-20.10.2001. hotel "Maršal" na Bjelašnici). Nagradno pitanje je glasilo: Kako se zovu institucije koje nas voze na Festival? Odgovor: IIZ/DVV i "Amica Educa".

Nagrađeni su: I - Refik Begić iz Bratunca, II - Enes Islamović iz Tuzle, III - Bojana Ilić iz Banje Luke, IV - Ljubica Miličević iz Prijedora i V - Spomenka Despenić iz Banje Luke. Svim dobitnicima nagrade čestitamo.

Saradnja u okvirima BiH i zemalja okruženja

Prepoznavši ideju Festivala deset organizacija iz vladinog i nevladinog sektora prihvatile su suorganizatorstvo te uspješno koordinirale festivalske aktivnosti. Broj pojedinaca, organizacija i institucija koje su animirane, upoznate sa idejom i prihvatile da ju prezentiraju u dane Festivala govori koliko su veliki i značajan posao uradili suorganizatori. Direktna posljedica je stvaranje mreže organizacija koje se bave obrazovanjem odraslih i željni su promocije svojih aktivnosti.

Neposredna podrška i pomoć u toku cijelog trajanja projekta dolazila je od stručnih saradnika «Amica Educa» iz Minhena (Njemačka), Erike Uhl i Petera Schupplera te od koordinatora «Amica Schweiz» iz Bazela (Švicarska) Andree von Bidder.

Uspostavljena na prošlom, a produbljena na ovom Festivalu je saradnja sa organizatorima «Nedelje cjeloživotnog učenja» iz Slovenije, posebno koordinatorom Zvonkom Pangerc Pahernik. Putem interneta su razmjenjivana iskustva sa organizatorima Festivala učenja u Australiji, a posebno intenzivna saradnja je sa organizatorima Festivala u Bugarskoj. Posredstvom IIZ/DVV, Ured u Sarajevu, predstavnik "Amica Educa", Mensura Kudumović je učestvovala na kongresu u Sofiji (Bugarska) (29.09. - 03.10.2001.) organiziranom od European Association for the Education of Adults (EAEA). Tema kongresa je bila: Menadžment edukativnih projekata.

Također uz podršku IIZ/DVV - Ured u Sarajevu, predstavnici „Amica Educa“ su učestvovali na „Prvoj školi andragoga“ (25.-26.05.2001.) i „Drugoj školi andragoga“ Bosne i Hercegovine (18.-20.10.2001.). Prezentacija Festivala na školama je omogućila da istaknuti profesori andragozi sa Univerziteta u Zagrebu i Beogradu upoznaju ideju. Ostvarena je saradnja sa njima u cilju stručne podrške festivalskim aktivnostima u budućnosti. I neki suorganizatori su uspostavili kontakte sa organizacijama i udruženjima u susjednim zemljama i mišljenja smo da takve odnose treba produbljivati.

Na radionici "Strateškog planiranja" u Laktašima je podržana ideja o globaliziranju našeg festivala u okvirima jugoistočne Evrope. Naime, IIZ/DVV - Ured u Bonu, namjerava da internacionalizira ideju cjeloživotnog učenja i pod zajedničkim motom i logotipom koordinira i podrži nacionalne festivale u zemljama jugoistočne Evrope u kojima ima svoje urede. Ako bude takvih inicijativa rado ćemo uzeti aktivno učešće. Mišljenja smo da bi zajednička tema i datumi mogli biti od pomoći i za organiziranje budućih festivala. Na taj način bi se izgradila internacionalna mreža institucija koje se bave promoviranjem cjeloživotnog učenja, a bilo bi jednostavnije animirati učesnike u Bosni i Hercegovini, jer tako Festival dobija na atraktivnosti i eventualno otvara put prema finansijskim resursima.



STABILITY PACT
FOR SOUTH EASTERN EUROPE

Rezultati i perspektive

Na osnovu procjene da je učenje jedan od najvažnijih procesa u životu svakog pojedinca, a obrazovanje odraslih nesumnjiv put povećanju proizvodne i duhovne moći stanovništva, a time i podizanja općeg blagostanja te osiguranja budućnosti i razvoja naše male multietničke zajednice, "Amica Educa" je uz podršku IIZ/DVV, Ured u Sarajevu, i suorganizatora iz 12 gradova Bosne i Hercegovine organizirala Drugi festival učenja u Bosni i Hercegovini.

Da bi se sagledao uticaj Festivala na zajednicu, vrednovalo postignuće projektom određenih ciljeva, ispitao odnos vladinih i nevladinih organizacija prema Festivalu, vrednovao doprinos organizatora, tima za pripremu i realiziranje Festivala, a kao završni dio ovogodišnjih i priprema za naredni Festival - formirana je grupa za evaluaciju projekta. Radi uspješnijeg organiziranja narednih festivala i podsticanja procesa učenja kod odraslih, te pomoći institucijama i organizacijama koje će sudjelovati u pripremi narednih festivala, tim za evaluaciju preporučuje:

1. Aktivnosti Festivala proširiti na teritorij cijele Bosne i Hercegovine, zemalja u okruženju i jugoistočne Evrope,
2. U festivalskim aktivnostima omogućiti i otvoriti puteve ravnopravnom sudjelovanju i partnerstvu predstavnika vladinog i nevladinog sektora,
3. Jačati strukturu mreže pojedinaca, organizacija i institucija koje se bave obrazovanjem odraslih tako da ovogodišnji učesnici budu slijedeće godine suorganizatori,
4. Još više usmjeravati Festival prema lokalnim sredinama, jer tako se neposrednije djeluje na ciljne grupe,
5. Koristiti Festival i kao put širenja informacija, ostvarivanja kontakata, unapređenja kooperacija i podrške integracijskim procesima u Bosni i Hercegovini,
6. Termin za održavanje Festivala vezati za obilježavanje značajnijih međunarodnih datuma,
7. Promovirati ideju Festivala animiranjem popularnih poznatih ličnosti iz svijeta umjetnosti, kulture, javnog i političkog života,
8. Odrediti fokuse i moto Festivala s obzirom na trendove i interese kako učesnika tako i šire zajednice,
9. Nagrađivati zaslužne pojedince, institucije i organizacije koje promoviraju ideju Festivala,
10. Održati radionicu za medije s ciljem prenošenja ideje cjeloživotnog učenja na novinare radi lakšeg pristupa medijima,
11. Angažirati jednu osobu na puno radno vrijeme radi efikasnijeg koordiniranja,
12. Raditi na iznalaženju fondova za pokriće troškova organiziranja kako na državnom tako i na lokalnom nivou.



Budućnost festivala je u ravnopravnom sudjelovanju i partnerstvu vladinog i nevladinog sektora u BiH



Imajući u vidu proces pripreme, odvijanja Festivala, analize doprinosa osoblja "Amica Educa", kontribucije ostalih sudionika Festivala, analize medijskog praćenja festivalskih aktivnosti, ankete posjetilaca i učesnika te analize dobijenih rezultata tog ispitivanja, moguće je zaključiti:

1. U Bosni i Hercegovini - kao zemlji u tranziciji sa najnepovoljnijim faktorima koji utiču na tranzicijske tokove (migracije stanovništva, stepen razrušenosti zemlje, nepostojanje sistema zakona koji uređuju različite oblasti života i sl.), neophodno je stimulirati i podržati sve oblike cjeloživotnog učenja koji će doprinijeti razvoju zemlje, a istovremeno pomoći građanima da u novim životnim uvjetima pronađu sopstvenu šansu za organiziranje kvalitetnog i čovjeka dostojnog života.
2. Drugi festival učenja u Bosni i Hercegovini je pokazao spremnosti odraslih Bosanaca i Hercegovaca da daju svoj doprinos promjenama u društvu i da učeći daju adekvatan odgovor na izazove novih oblika društvenog djelovanja.
3. Evaluacijske tehnike primjenjene u postupku evaluiranja Festivala, sveobuhvatnost ispitivanja i različite analize dobijenih podataka pokazale su da je kontinuitet organiziranja Festivala u potpunosti opravdan i da organiziranje novih Festivala treba prihvatiti kao mogućnost otvaranje puteva partnerske saradnje vladinih i nevladinih organizacija te demonstriranja sopstvenih dostignuća u procesu obrazovanja i učenja odraslih.
4. Ciljevi projekta dobro su definirani, a iz ankete učesnika i korisnika Festivala vidljiva je privrženost najvećeg broja ispitanika ideji Festivala.
5. Analizirajući preporuke proizašle iz analize procesa realiziranja projekta može se zaključiti da je organiziranje narednih Festivala potrebno, da je formirana mreža pojedinaca, organizacija i institucija koje se u Bosni i Hercegovini bave edukacijom odraslih na čijem jačanju treba raditi u budućnosti.
6. Iniciranje donošenja zakonskih propisa o obrazovanju odraslih je dugotrajan proces za čije realiziranje vladine institucije trebaju imati više razumijevanja stvaranjem uvjeta za cjeloživotno učenje i stimuliranje svih onih koji su spremni učiti.
7. Festival je najbolji pokazatelj spremnosti Bosanaca i Hercegovaca da na različite načine počnu pomagati sebi samima i sve više računati na sopstveno znanje u traženju mogućnosti boljeg i dostojanstvenijeg života u zajednici naroda koji sopstvenim učenjem i radom kreiraju svoju budućnost.



www.inebis.org



Kroz Festival su afirmirani savremeni oblici i pristupi učenju u formalnom školskom sistemu i nosioci tih oblika - prosvjetni radnici

JAČANJE LOKALNIH I REGIONALNIH STRUKTURA OBRAZOVANJA ODRASLIH DOPRINOS STABILIZACIJI JUGOISTOČNE EVROPE

od Uwe Gartenschläegera, voditelj projekta IIZ/DVV za jugoistočnu Evropu

Prije predstavljanja institucije koju zastupam i projekta koji nas je okupio, želim da napomenem dvije stvari:

- Poznata mi je činjenica da obrazovanje odraslih u Bosni i Hercegovini ima dugu tradiciju i da nije nepoznato u Evropi. Mnoge njemačke kolege iz institucija obrazovanja odraslih se sjećaju plodnih razmjena sa partnerima i prijateljima iz vaše zemlje u decenijama iza nas. Zato je naš Institut zadovoljan što je nakon dugog niza godina i mnogo truda dobio mogućnost da intenzivnije djeluje i u Bosni i Hercegovini.
- S obzirom da se projekat o kojem će biti riječi realizira u okviru Pakta za stabilnost sa naglaskom na cjelokupnu regiju, ne znači da su istorijske, tradicijske i kulturološke specifičnosti pojedinačnih zemalja zanemarene. Naprotiv: samo ako svaka država i nacija pojedinačno stvore svoj sopstveni model razvoja, može doći do plodne međusobne saradnje i djelotvornog angažmana.

IIZ

DVV

www.iiz-dvv.de

www.inebis.org

IIZ/DVV i njegov rad

Institut za međunarodnu saradnju njemačkog Saveza visokih narodnih škola (IIZ/DVV) osnovali su 1969. godine njemački pokrajinski Savezi visokih narodnih škola, kao vrhovno tijelo koje okuplja oko hiljadu novih saveza. Motivacija za osnivanje i osnov rada ovog Instituta se mogu ukratko ovako predstaviti: Institut želi da podrži obrazovanje odraslih, njegove nosioce, institucije i programe u različitim dijelovima svijeta (Evropa, Afrika, Azija, Južna Amerika), pri čemu nosioci mogu biti državne organizacije, nevladine organizacije, univerziteti ili građanske inicijative. Rad na zajedničkim projektima Visokih narodnih škola (institucijama koje su slične narodnim, radničkim i otvorenim univerzitetima u BiH) i partnera širom svijeta intenzivno se prati i planira. Od velikog je značaja i rad na pridobijanju javnosti u Njemačkoj za podršku internacionalnoj saradnji i za bolje razumjevanje međunarodnih problema.

Gore navedeni ciljevi, u grubim crtama, vremenom su postali i smjernice u razvoju rada (razvijaju se intenzivno od 1973. godine). Najvažnije od njih se mogu ukratko sažeti na sljedeći način:

U okviru doživotnog učenja najvažniji dio čini funkcionalno obrazovanje odraslih. Obrazovanje odraslih ima emancipacijski značaj i ulogu kako u društvenom, tako i u individualnom razvoju. Obrazovanje odraslih je istorijski i kulturološki uvjetovano, pa su prema tome i ciljevi, metode i oblici rada različiti u različitim zemljama. Usklađenost sa ciljevima razvoja zemalja sa kojima se saraduje je osnovno etičko načelo. Drugim riječima: IIZ/DVV je stručna organizacija, čiji je rad sa partnerima širom svijeta baziran na poštovanju i ravnopravnosti, što isključuje humanitarni angažman. Dakle, IIZ/DVV nije humanitarna, već stručna, tj. profesionalna organizacija, koja radi na principima partnerskog odnosa i participativne saradnje. IIZ/DVV nema za cilj da prenosi njemački model obrazovanja odraslih, već da podrži specifičan razvoj obrazovanja odraslih u partnerskim zemljama. Dakle, potrebno je prije svega da sami definirate svoje prioritete i ciljeve u ovoj oblasti. Iahko izgleda lako, to je ponekad veoma teško, ali kroz dijalog i diskusije, to će biti ostvarljivo. U Bosni i Hercegovini je upravo sada pravi trenutak za saradnju sa međunarodnim stručnim asocijacijama.



Osnovno konceptijsko polazište IIZ/DVV čini široko razumjevanje obrazovanja odraslih, što uključuje: stručno, građansko, tj. političko i kulturološko obrazovanje, kao i sve značajnije zdravstveno obrazovanje. Drugo konceptijsko polazište je veoma jasna društvena orijentacija obrazovanja odraslih, u čijem definiranju učestvuje i naš glavni finansijer – Savezno ministarstvo za privrednu saradnju i razvoj. Iz ove perspektive obrazovanje odraslih se posmatra kao instrument ekonomskog razvoja zemlje, poboljšanja zarada, doprinosa borbi protiv nezaposlenosti, jačanja kapaciteta za samozapošljavanje i integriranja marginalnih grupa.

Iz ove osnovne orijentacije proističu sljedeća područja saradnje u obrazovanju odraslih:

- obrazovanje i usavršavanje nastavnika u obrazovanju odraslih,
- unapređenje prakse obrazovanja odraslih,
- razvoj relevantnih materijala za učenje i podsticanje na njihovu primjenu,
- jačanje institucionalne i materijalne infrastrukture institucija obrazovanja odraslih,
- afirmiranje obrazovanja odraslih u političkim strukturama kao važnog dijela cjelokupnog obrazovanja.

U našem desetogodišnjem radu na Bliskom Istoku i Istočnoj Evropi, posljednji zadatak se pokazao kao vrlo kompleksan i težak. Lobiranje i stvaranje višeg nivoa svijesti kod nosilaca političkih odluka, ali i kod šire javnosti, spada u ključne zadatke naše saradnje na ovom polju. Političari, naime, shvataju da treba imati dobre škole i univerzitete, ali ne prihvataju važnost dobrog sistema obrazovanja odraslih. Na osnovu ovakvog načina rada i kompetencija Njemačkog udruženja za obrazovanje odraslih stečenih tokom rada u Jugoistočnoj Evropi, uspjeli smo da ubjedimo Savezno ministarstvo za privrednu saradnju i razvoj da u okviru Pakta za stabilnost finansira novi projekat IIZ/DVV pod nazivom: "Jačanje lokalnih i regionalnih struktura obrazovanja odraslih kao doprinos demokratiji, stabilnosti i razvoju u Jugoistočnoj Evropi 2000-2003."

Sa radom u Jugoistočnoj Evropi počeli smo još prije niz godina i to u Rumuniji, Makedoniji i Albaniji, a sada je odlučeno da se u još pet zemalja radi na podršci strukturama i nosiocima obrazovanja odraslih.

Kad se kaže da je ovo projekat u okviru Pakta za stabilnost, neophodno je dodati nekoliko riječi o samom paktu. On je potpisan u Kelnu 1999. godine od više zemalja, uključujući Evropsku uniju, Rusiju, SAD, Japan. Treba znati i to da Pakt nema sopstvene izvore finansiranja, tj. sopstvena sredstva - to je samo struktura koja treba da koordinira procese donatorstva u ovoj oblasti. Prema tome, finansijer je pomenuto Ministarstvo, a ne Pakt za stabilnost – on je samo politički okvir za projekte.

Već na početku projekta uvidjeli smo da su razlike u obrazovanju odraslih u zemljama jugoistočne Evrope velike. Bez obzira na njih dvije stvari su zajedničke za sve:

- obrazovanje odraslih raspolaže velikim mogućnostima za razvoj i stabiliziranje u regionu. Obrazovanje odraslih pruža ljudima sposobnosti neophodne za transformiranje društvene sredine, za lakše zapošljavanje i prolaženje kroz fazu tranzicije i za bolje snalaženje na tržištu rada. Ono doprinosi stvaranju određenog stepena egzistencijalne sigurnosti.
- gotovo sve vlade su drastično smanjile finansiranje obrazovanja odraslih u svojim državama, ili ga potpuno ukinule. Ovakvo stanje je dovelo do katastrofalnih posljedica ne samo po organizacije koje se bave obrazovanjem odraslih, već je uticalo posebno na dio populacije koja nije sebi mogla da obezbjedi obrazovanje po tržišnim cijenama.

Zato su formulirani sljedeći zadaci projekta:

- izgradnja mreže aktera obrazovanja odraslih radi razmjene iskustava i zastupanja zajedničkih interesa,
- poboljšanje sposobnosti institucija za obrazovanje odraslih za promoviranje i uticaj u političkim strukturama,
- isticanje značaja obrazovanja odraslih kod političkih struktura, prije svega kroz savjetovanje vezano za određene zakonske odredbe,
- korištenje potencijala obrazovanja odraslih u cilju poboljšanja međunarodne saradnje.

Zbog svega ovoga, naš projekat je strukturiran na tri nivoa:

1. Nacionalni, tj. državni nivo:

Podržavanje partnera kod izgradnje ili revitaliziranja struktura obrazovanja odraslih. Mada Pakt za stabilnost insistira na regionalnoj saradnji, mi smo pošli od stava da prvi koraci treba da budu učinjeni na nacionalnom nivou i da osnove ove saradnje moraju biti postavljene u pojedinim državama. Mjere ovog nivoa se uglavnom usmjeravaju na područja koja su bila zahvaćena ratovima. Pored materijalne pomoći radi se prije svega o razvoju menadžerskih sposobnosti rukovodilaca institucija za obrazovanje odraslih, didaktičko-metodičkom osposobljavanju i podsticanju socijalnog razvoja u cjelini. **Primjeri su:**

- identifikacija i izgradnja nosilaca obrazovanja odraslih u BiH i na Kosovu,
- obnova razorenih ili oštećenih objekata u Hrvatskoj,
- podrška obrazovanju odraslih u Crnoj Gori i Srbiji.

2. Podrška regionalnim projektima i međunarodnim aktivnostima:

Ove aktivnosti su usmjerene na podršku projektima koji mogu da doprinesu stabilnosti u regionu. Polazne osnove su dobrovoljnost svih učesnika, formuliranje sopstvenih prijedloga i potreba i korist koju sve zemlje učesnice u projektu imaju.

Dva primjera ovakvih projekata su:

- škola kao centar lokalne zajednice u Makedoniji u etnički mješovitim sredinama,
- Ohridsko jezero kao turistička regija.

3. Podrška regionalnim mrežama:

Cilj je unapređivanje veza i institucionalnih kontakata u pojedinim regionima, razmjena informacija i zajedničko lobiranje. Teži se formuliranju tema za koje postoji zajednički interes. **Primjeri su:**

- stvaranje informativne mreže o obrazovanju odraslih u regionu, kao i obrazovanje putem interneta i na konferencijama/ radionicama,
- saradnja u oblasti nastave stranih jezika, u cilju poboljšanja komunikacije i smanjenja mogućnosti nesporazuma,
- evropski projekti.

Još jedan primjer ovakvih aktivnosti je seminar EAEA (Evropska asocijacija za obrazovanje odraslih) održan u oktobru/listopadu 2001. godine u Sofiji i Tirani.

Partnerske organizacije i strukture u pojedinim zemljama

IIZ/DVV saraduje isključivo sa profesionalnim institucijama i organizacijama iz oblasti obrazovanja odraslih, od kojih neke imaju dugu i plodnu tradiciju, a neke su potpuno nove. Partnerske organizacije u zemljama učesnicama, gdje se nevladinim organizacijama sa nacionalnim udruženjima daje prednost:

Bugarska: Društvo za širenje znanja „Znanie“

Hrvatska: Hrvatska zajednica pučkih otvorenih učilišta

Rumunija: Nacionalno udruženje narodnih univerziteta ANUP

Slovenija: Andragoški centar Slovenije

Nekoliko izabраниh partnera iz **Albanije, BiH i Jugoslavije**

Cilj je ne samo pojedinačna saradnja, već stvaranje mreže partnerskih organizacija. Saradnju sa njima omogućavaju nam koordinatori za pojedine zemlje. U nekim zemljama ili područjima je ova saradnja organizirana preko projektnih biroa IIZ/DVV-a (Rumunija, Albanija, Makedonija, Bugarska) ili nacionalnih institucija za obrazovanje odraslih čiji se projekti finansiraju (Hrvatska, Slovenija), a ukoliko ne postoji domaći nosilac sa dovoljno potencijala, onda je sjedište pri nekim drugim njemačkim organizacijama (BiH, Kosovo). Rad na projektu se koordinira na redovnim sastancima, gdje se dogovara o binacionalnim i regionalnim aktivnostima, o ključnim problemima u radu razmjenjuju se informacije i planira učešće na međunarodnim projektima i konkursima (kao što su projekti Evropske zajednice).

Osim generalnog projekta, za nacionalne projekte se utvrđuje godišnji plan rada, a predviđeno je i da se partnerske organizacije povežu sa njemačkim pokrajinskim asocijacijama za obrazovanje odraslih, kao što je slučaj sa Mađarskom (Bavarska) i Slovenijom (Hesen). Ciljevi ove saradnje su: izrada zajedničkih projekata, razmjena stručnjaka, studijska putovanja, umrežavanje otvorenih univerziteta i narodnih visokih škola (posebno kroz aktivnosti gradova pobratima).

IIZ/DVV PROJEKAT U BOSNI I HERCEGOVINI

od Emira Avdagića, koordinator IIZ/DVV za Bosnu i Hercegovinu

U Bosni i Hercegovini je usljed ratnih razaranja nestala krovna organizacija za obrazovanje odraslih. Stoga je u Sarajevu otvoren Koordinacijski biro IIZ/DVV, kojem je glavni zadatak uspostava saradnje i povezivanje preživjelih institucija za obrazovanje odraslih u Bosni i Hercegovini. Cilj je i podupiranje projekata obrazovanja koji postoje u smislu tehničkog opremanja institucija odnosno partnera. Za sada su relativno razvijeni samo tečajevi stranih jezika i tečajevi kompjutera. Daljnja potpora sastoji se u poticanju tjedna učenja ili sličnih manifestacija te proširivanju i razvoju obrazovanja odraslih u Bosni i Hercegovini.

Nakon početne faze, materijalne potpore za institucionalno preživljavanje partnera, aktivnosti ćemo koncentrirati na sljedeće teme:

- daljnje obrazovanje multiplikatora (organizatora i docenata) iz područja obrazovanja za zanimanja,
- potpora i konceptualni daljnji razvoj ponuda tečajeva iz područja njemačkog kao stranog jezika,
- lobiranje za interese obrazovanja odraslih u politici i vladi zajedno sa bosanskohercegovačkim partnerima,
- umrežavanje bosanskohercegovačkog obrazovanja odraslih s međunarodnim strukturama i njemačkim visokim narodnim školama.

THE FUTURE NEEDS
LEARNING
NEEDS A FUTURE

ZUKUNFT BRAUCHT
LERNEN
BRAUCHT ZUKUNFT

*Budućnost treba učenje,
učenje treba budućnost*

IIZ/DVV je u toku 2000. godine sarađivao sa nekim partnerima iz Bosne i Hercegovine koji se bave edukacijom odraslih. To su prije svega Bosanski kulturni centar Sarajevo, Centar za edukaciju odraslih Gornji Vakuf, te "Amica Educa" iz Tuzle, koja je bila organizator Prvog festivala učenja u Bosni i Hercegovini. Uz podršku IIZ/DVV štampan je i prvi pisani dokument "Life long learning 2000.". Svi zainteresirani se mogu informirati o Festivalu na internet stranici www.bhfestival.org.

Posao IIZ/DVV u BiH otežavaju i okolnosti da postoje dva školska sistema, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske. Dodajući tome da se Federacija BiH sastoji od 10 kantona u čijoj je nadležnosti školstvo, možemo zaključiti da u Bosni i Hercegovini sada postoji 11 različitih školskih sistema. Bivši radnički i narodni univerziteti te obrazovni centri u većim firmama su praktično prestali da postoje ili su promjenili djelatnost. Na taj način je prestala da postoji i asocijacija radničkih i narodnih univerziteta čije je sjedište nekada bilo u Sarajevu (Đuro Đaković, današnji BKC), pa je izgubljen i najveći broj kvalitetnih andragoških radnika koje su te institucije okupljale.

Zaključak:

Permanently obrazovanje odraslih u Bosni i Hercegovini u ovom trenutku je potpuno potisnuto na margine obrazovnog sistema. Rijetki su centri koji se bave ovom djelatnošću, mada pojedine škole čine pokušaje da se bave i obrazovanjem odraslih, ali uglavnom formalnim obrazovanjem. Ovakvo stanje u posljednjih deset godina uvjetovalo je da andragogija kao nauka postane gotovo nepoznata na ovim prostorima, tim prije što su mogućnosti praćenja savremenih trendova u ovoj oblasti u svijetu minimalne ili nikakve.

Drugi festival učenja u BiH

BANJA LUKA - BIHAĆ - BRATUNAC - DERVENTA -
DISTRIKT BRČKO - DOBOJ - GORNJI VAKUF -
MOSTAR - SARAJEVO - TUZLA - ZENICA ...

Festivali učenja u BiH

Među brojnim aktivnostima u Bosni i Hercegovini, IIZ/DVV je dao podršku Festivalu učenja 2001. Ovakav festival je već organiziran 2000. godine u Tuzlanskom kantonu i imao izuzetan uspjeh i odjek. Ovogodišnji Festival je održan 02.-06.10.2001. godine. U toku priprema održano je i nekoliko radionica i definirana vizija za slijedeće godine – konkretizirani su ciljevi i zadaci, mogućnosti i slabosti.

Ciljevi Festivala

Bogatstvom oblika i metoda cjeloživotnog učenja, festivalskom formom prezentiranja kreativnosti, pronalazaštva, amaterizma i volonterskog rada u "učeojoj regiji" reafirmiraju se alternativna znanja kroz mrežu regionalnih organizacija vladinog i nevladinog sektora u Bosni i Hercegovini. Podsticanje svijesti o potrebi cjeloživotnog učenja, promoviranjem edukativnih aktivnosti na svim nivoima, kako institucionalnog tako i vaninstitucionalnog učenja, uključujući pojedinca u cilju povezivanja radosti učenja, poboljšanja kvaliteta življenja, integracijskih procesa u BiH i širem regionu i institucionaliziranja obrazovanja odraslih. Doprinos da učenjem izgradimo svijest, pomognemo jedni drugima da proširimo vidike, otvorimo prozor i spoznamo svu ljepotu života...

Evo kako su učesnici vidjeli i definirali neke od aspekata Festivala tokom pripremne radionice:

Snaga: definiran cilj, da smo mreža vladinog i nevladinog sektora na nivou BiH, funkcije koje pojedini članovi imaju, motiviranost i svijest članova mreže o potrebi za promjenama, zajednički definirana vizija, timski rad, iskustvo koje imamo u organizaciji Prvog festivala i pojedinačna iskustva članova mreže, osoblje: stručnost, iskustvo, motiviranost, prihvatljivost, popularnost i originalnost ideje Festivala, tehnička opremljenost (bar minimalna) potencijalnih učesnika Festivala.

Slabosti: materijalne i finansijske pretpostavke, osoblje: nedostatak vremena, nedovoljna edukovanost iz ove oblasti, nedovoljna komunikacija, odsustvo profesionalizma u nekim segmentima, kultura menadžmenta: nema normi i pravila unutar mreže, ne zna se ko rukovodi i ko je za šta zadužen, nemamo zajedničkih iskustava u realiziranju zajedničkih projekata, nepostojanje menadžment stila, strategija (plan): nedostatak strateškog plana koji bi obuhvatio: sredstva, finansijske, ostale faktore.

Mogućnosti: bogatstvo različitih kultura i tradicija, veliki broj različitih ciljnih grupa, promoviranje BiH u Evropi i svijetu, promoviranje vaninstitucionalnog učenja, donošenje pozitivnih zakonskih propisa iz oblasti obrazovanja, samozapošljavanje, tranzicija i reforma obrazovanja, korištenje nedostataka u sistemu obrazovanja, dobra medijska podrška, finansijska podrška lokalnih i stranih donatora, mogućnost da konkurencija pređe u partnerstvo, uvezivanje projekata na svim nivoima.

Zamke: nedostatak podrške lokalne (društvene) zajednice, antagonizam: vlada - NVO, mentalitet lojalan tradiciji, trenutna zakonska regulativa, infrastruktura, nerealna očekivanja potencijalnih učesnika, izostanak podrške donatora, finansijska sredstva, demografski problem, tehnološka nerazvijenost, nestabilno političko i ekonomsko okruženje, nepostojanje tržišta rada, poremećen sistem vrijednosti.

Festival je svečano otvoren 02.10.2001. godine u Tuzli, a zatvoren 06.10.2001. godine u Banjoj Luci. Glavne regije festivalskih aktivnosti bile su: Banja Luka, Bihać, Bratunac, Derventa, Distrikt Brčko, Dobojo, Gornji Vakuf, Mostar, Sarajevo, Zenica i Tuzla.



Preko 380 edukativnih ponuda sistematizirano je u "Kalendaru aktivnosti 2001."

SA ZATVARANJA FESTIVALA U BANJOJ LUCI



Drugi festival učenja u BiH

BANJA LUKA - BIHAĆ - BRATUNAC - DERVENTA -
DISTRIKT BRČKO - DOBOJ - GORNJI VAKUF -
MOSTAR - SARAJEVO - TUZLA - ZENICA ...



*Tragajmo za novim oblicima
učenja radi potvrđivanja sebe
i svog identiteta*

Ljudsko biće uči cijelog života. To je njegova sudbina i sreća u isto vrijeme. Nema uzrasta, od najranijeg djetinjstva do pozne starosti, na kome čovjek nije sposoban da uči i na kome bi prestala potreba za učenjem. Svi aspekti života mijenjaju se tokom života i gotovo svi su podložni promjenama pod uticajem učenja.

Čovjek stiče neophodna znanja da bi mogao odgovoriti potrebama života i rada usvajajući pismenost, vještine i znanja neophodna za rad i privređivanje, ali to nije sve. On uči da zauzme svoje mjesto u društvu u kome pripada, da bi postao dio zajednice kojoj daje svoj doprinos i u kojoj je prihvaćen, da bi mogao da vodi normalan, produktivan život, da bi bio zdrav član zajednice.

Polje ljudskog učenja je ogromno. Svakodnevni izazovi su takvi da svi koji žele da žive dostojan život treba stalno da uče. Učenje ne mora da bude napor i patnja. Ono zapravo, može i treba da bude radost, jedan od važnih izvora životne radosti.

Mnogo puta smo vidjeli s koliko radosti dijete uči da hoda i govori, s koliko radosti polazi u školu i kasnije stiče nova znanja. Isto tako mogli smo da vidimo koliko radosti i punoće života može da donese učenje i stvaralaštvo odraslih ljudi.

Kada su ljudi u nevolji kao što je izbjeglištvo, gubitak srodnika, gubitak doma i cjelokupnog imanja i zavičaja, oni mogu i bilo bi dobro da se okrenu učenju, radu i kreativnim aktivnostima. U ovim slučajevima oni mogu da pronađu sebe i radom i učenjem da izgrade novu nadu za budućnost. U svakodnevnom radu sa izbjeglicama, raseljenim licima i povratnicima svjedoci smo koliko novo učenje doprinosi daljem razvoju pojedinaca i oporavku ratom pogođenih odraslih ljudi, mladih i djece, dakle ljudi svih uzrasta.

Neki ljudi i u normalnim uslovima uče čitav život. Neki su u poodmakloj dobi počeli svoje stvaralaštvo pa ipak postali vrlo poznati i prohvraćeni u zajednici. Drugi su pak čitavog života učili, što je slučaj sa gotovo svim velikim stvaralocima. Kažu da je veliki venecijanski slikar Tician u svojoj desetoj deceniji izjavio "sada tek znam kako bi trebalo slikati", ali učenje i stvaralaštvo i radost koju oni sobom nose, ne pripadaju samo posebno obdarenim pojedincima. To je potencijal svih ljudi i zato mogućnost učenja i stvaralaštvo u zreloom dobu treba shvatiti kao šansu za ispunjen i zdrav život.

Neka nikada ne prestane vrijeme odrastanja i učenja.

*Prof. dr. Jovan Savić
Centar "Zdravo da ste" Banja Luka*

NAGRAĐENI NA FESTIVALU

Pojedincima, institucijama i organizacijama, koji su svojim radom doprinijeli realiziranju ideje cjeloživotnog učenja i koji su predloženi od suorganizatora Festivala, 02. oktobra/listopada 2001. na svečanom otvaranju Festivala u Tuzli dodijeljene su nagrade i priznanja.

Nagrade i priznanja Festivala učenja za 2001. godinu dobili su:

Nada Jovanović

Nada Jovanović rođena je 1952. u Doboju. Kao fizička zdrava osoba zasnovala je radni odnos. 1975.g. ustanovljena joj je dijagnoza – distrofija mišića. U periodu nakon ratnih zbivanja čvrstom voljom i odlučnošću u cilju da pomogne sebi i drugima sa sličnim problemima, uz podršku saradnika, pokrenula je rad Udruženja distrofičara u Doboju. Sav njen entuzijazam tih godina rezultirao je vizijom i upornošću kojom je pratila edukativne programe te pisala projekte čiji je cilj zapošljavanje osoba sa invaliditetom. Danas svoj znanje prenosi i na druge te ih podstiče da se sami edukuju bez obzira na invaliditet i da se integiraju ravnopravno sa fizički zdravim osobama u sferi civilnog društva.

Prof. Nusret Tobudić

Profesor pedagogije rođen 1942. godine u Tuzli. Osoba sa izuzetno velikim iskustvom na polju obrazovanja djece i odraslih. Glavni inicijator uvođenja interaktivnog učenja u školama na području Tuzlanskog kantona. Autor je više knjiga o novim pristupima učenju u kojima, između ostalog, podržava ideju cjeloživotnog učenja.

Dr. Ajša Hadžihalilović

Primarijus dr. Ajša Hadžihalilović je specijalista dječijih bolesti i magistar pedagoških nauka na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Rođena je 1946. godine u Zenici. Već 8 godina radi i vodi organizaciju "Lotos" iz Zenice čija misija je izmjena stavova u javnosti prema osobama sa posebnim potrebama. Svojim dosadašnjim radom doprinosi afirmiranju cjeloživotnog učenja, kao jednog od preduvjeta za bolju budućnost i zdravih i osoba sa posebnim potrebama.

Drago Tadić

Jedan od osnivača Udruženja paraplegičara, oboljelih od cerebralne paralize, i ostalih tjelesnih invaliditeta regije Doboje, gdje obavlja funkciju sekretara. Kao koordinator za općinu Derventa, vodi Udruženje lica sa posebnim potrebama "Bios PLUS". Trenutno je sekretar Forum nevladinih organizacija Derventa. Dijelovi njegovog angažmana objavljene su i u časopisu "Needs for news" u SAD.



"Osnovni cilj nauke je da uzvisi ljudski duh."

*Petar Đaković,
Banja Luka*

Ljubo Vulikić

Rođen je 1939. u Banjoj Luci. Više od trideset godina bavi se pedagoškim radom gdje je likovna kultura njegovo opredjeljenje. Posljednjih godina uređuje list "Zdravo da ste". To je osoba koja sa velikom predanošću, ljubavlju i entuzijazmom radi na polju obrazovanja i odgoja mladih, šireći među njima ideju cjeloživotnog učenja.

Javna ustanova Osnovna škola "Simin Han" Tuzla

U školskoj 1996./97. godini škola je za veliki broj nepismenih i polupismenih stanovnika na svom području, organizirala osnovno obrazovanje odraslih. Za četiri školske godine obrazovano je ukupno 420 polaznika. U radu sa odraslim nastavnicima su imali najsavremeniji pristup organizirajući nastavu na međusobnoj interakciji polaznika i aktivnom učenju. Skupljena iskustva iz ove oblasti, škola je objedinila u brošuri koja može poslužiti i drugima za rad na ovom polju.

Centar za edukaciju odraslih Gornji Vakuf

1998. godine "Centar za edukaciju odraslih" je registriran kao multietnička humanitarna NVO. Centar je, kao kontinuiranu aktivnost, u svoj program uvrstio i rad na afirmiranju cjeloživotnog učenja, kao jednog od preduvjeta za bolju budućnost naše zemlje. Propagiranje značaja cjeloživotnog učenja je postala svakodnevnica u njihovim aktivnostima. Kao poseban uspjeh Centra potrebno je istaknuti da je u toku dosadašnjeg rada kroz razne vrste edukacija u organizaciji Centra prošlo oko 1350 polaznika, što iznosi 5% ukupnog broja stanovnika općine Gornji Vakuf.

"Amica Prijateljice" Srebrenica

Centar "Amica Prijateljice" iz Srebrenice počinje sa radom 1998. godine kao predstavništvo "Amice" za Republiku Srpsku. Centar vodi konstantnu brigu o ženama i djeci svih populacija stanovništva (povratničke, domicilne i raseljene). Kao osnovni cilj postojanja i funkcioniranja, polje djelovanja se zasniva na psiho-socijalnom radu, edukativnim ponudama, zapošljavanju, unapređivanju demokratije i razvoju civilnog društva uopšte. Zahvaljujući raznolikim edukativnim ponudama u toku trogodišnjeg rada centra 485 korisnica je steklo certifikate iz različitih oblasti.

Humanitarna organizacija "Piramida" Mostar

HO "Piramida" svoj rad zasniva na psihosocijalnom savjetovalištu koji čine dva tima. Mobilni tim je sastavljen od dva socijalna radnika koji vrše edukaciju povratnika, pružaju savjetodavnu i praktičnu pomoć u rješavanju njihovih problema. Nude sve relevantne informacije, uspostavljaju kontakte sa predstavnicima lokalnih vlasti i međunarodnih organizacija i pomažu u iznalaženju humanitarne pomoći. Pravno savjetovalište pruža informacije vezane za sve važeće propise u domenu prava, i sve svoje pravne savjete daje besplatno svojim korisnicima. Edukativni centar organizira kurseve informatike i stranih jezika po najvišim edukativnim standardima, čime promovira ideje cjeloživotnog učenja i time unapređuje kvalitet življenja korisnika usluga Centra.

Odred izviđača "Petar Kočić" Bosanski-Srpski Brod

Izviđači u Brodu su osnovani 1956. godine. Od 1947. do 1991. godine rade kao Opštinski savez izviđača u formaciji četiri odreda, kada zbog rata zamire rad. Osnivanjem Odreda izviđača "Petar Kočić" 09. aprila/travnja 1998. godine prof. Milenko Popović obnavlja skautski pokret u Bopsanskom-Srpskom Brodu. Odred postiže značajne rezultate: školuje izviđački kadar i izviđačke vođe, edukuje kadrova kod nevladinih organizacija, edukuje mlade na računarima, organizira seminare NVO – politički podmladak Bosanskog-Srpskog Broda, Šamca, Doboja, pokreće aktivnosti na obnovi amfiteatra Srednje škole "Nikola Tesla", edukuje mlade u političkom sistemu, kao posmatračice i kao nosioce mira, organizira eko-školu i učestvuje na eko-radnom kampu u Amajlijama.

DRUGI FESTIVAL UČENJA U BOSNI I HERCEGOVINI

PROGRAM CENTRALNIH DOGAĐAJA U SVAKOM MJEŠTU

BR.	NAZIV	OPIS
01
02
03
04
05
06
07
08
09
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50

Raspored regionalnih centralnih događaja štampan je na festivalskom letku

IMPRESUM

Organizator Drugog festivala učenja u Bosni i Hercegovini:

Humanitarna organizacija "Amica Educa"

Klosterska 13
75000 Tuzla
Bosna i Hercegovina
Tel/fax: ++387 35 250-626
E-mail: educa@bih.net.ba
Web: www.amica-schweiz.ch
Menadžer: Suada Selimović

Partnerska organizacija "Amica Schweiz"

Postfach, 4102
Binningen 2
Schweiz
Tel/fax: ++41 61 421 81 08
E-mail: info@amica-schweiz.ch
Web: www.amica-schweiz.ch
Koordinator: Andrea von Bidder

Festival realiziran u saradnji sa:

Institut za međunarodnu saradnju njemačkog Saveza visokih narodnih škola

Ured u Sarajevu

Branilaca Sarajeva 24/2
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
tel: ++387 33 215 252
fax: ++387 33 215 253
E-mail: iizdvvh@bih.net.ba
Web: www.iiz-dvv.de i www.inebis.org
Koordinator: Emir Avdagić

Ured u Bonu

Obere Wilhelmstraße 32
53225 Bon
Savezna republika Njemačka
tel: ++49 228 975 690
fax: ++49 228 975 6955
E-mail: iiz-dvv@iiz-dvv.de
Web: www.iiz-dvv.de
Voditelj projekta: Uwe Gartenschlaeger

Tim Humanitarne organizacije „Amica Educa“:

Suada Selimović, Šuhreta Babić, Ivona Erdeljac, Tenzila Hujdur, Zemfira Mešić, Almasa Alić, Hajrudin Zenunović, Sakib Muratović

Upravni odbor „Amica Educa“:

Klelija Balta, Šuhreta Babić, dr. Nada Mladina, Amila Kunosić Ferizović, dr. Larisa Kovačević
Drugi festival učenja u Bosni i Hercegovini

E-mail Festivala: festival@inet.ba i bhfestival@bhfestival.org

Web Festivala: www.bhfestival.org

Koordinacioni odbor Festivala:

Mišo Šerbić, Željana Pjevalica, Zehra Gozo, Dragana Moldovan, Narcis Hošo, Aida Muminović, Nijaz Glumac, Mensura Kudumović, Azra Sadiković, Damir Jonić i Sejfudin Agić

Saradnici u organiziranju Festivala:

Sejfudin Agić (koordinator), Klelija Balta (konsalting), Amira Kunto (marketing), Amela Ibrahimagić (asistent), Tenzila Hujdur (asistent), Nusret Tobudić (stručni saradnik), Mensur Suljagić (stručni saradnik), Petar Đaković (stručni saradnik), Amir Hadžić (saradnik), Izudin Šarić (saradnik) i brojni volonteri.

Glavni i odgovorni urednik

Sejfudin Agić

Lektor

Mr. Refik Bulić

Tekstove pripremili

Suorganizatori i tim „Amica Educa“

DTP/Layout

Dušan Ivanović (www.manija.net)

Štampa

Štamparija HUG „Zemlja Djece“

Izdavač

„Amica Educa“, decembar/prosinac 2001.

Tiraž: 1000

Drugi festival učenja u BiH
BANJA LUKA - BIHAĆ - BRATUNAC - DERVENTA -
DISTRIKT BRČKO - DOBOJ - GORNJI VAKUF -
MOSTAR - SARAJEVO - TUZLA - ZENICA ...

L
Lovačko udruženje „Motajica“ Derventa
☎ 053 333 302
Lubura Jelena Bratunac
☎ 056 887 379

M
Mađarević Milorad Bratunac
Mehmedović Jasmina Tuzla
☎ 066 734 004
„Merhamet“ Doboj
☎ 053 233 955
„Mladi most“ Mostar
☎ 036 552 185
Modni salon „Zorica“ Derventa
☎ 066 541 560

N
Narodna biblioteka „Branko Ćopić“
Bosanski-Srpski Brod
☎ 053 610 099
Narodna biblioteka „Branko Radičević“
Derventa
☎ 053 336 643
Narodni univerzitet Biblioteka Bratunac
☎ 056 881 080
„Nazaret“ Centar za odrasle sa posebnim
potrebama Mostar
☎ 036 328 921
Nevladina organizacija „Bios Plus“
Udruženje lica sa specijalnim potrebama
Derventa
Nevladina organizacija „Forum Žena“
Bratunac
☎ 056 887 263
Novinsko izdavačko preduzeće DOO „Planet
Team“ Doboj
☎ 053 224 915

O
Odred izviđača „Petar Kočić“ Bosanski-
Srpski Brod
☎ 053 611 436
Omladinski centar Gornji Vakuf
Omladinski centar „Kastel Prote“ Banja Luka
Opštinska organizacija Crvenog Krsta
Derventa
☎ 053 333 086
Organizacija za razvoj kreativnih aktivnosti
mladih Petrovo
☎ 053 260 001
Osnovna škola „Musa Ćazim Ćatić“ Zenica
☎ 032 401 106
Osnovna škola „Sveti Sava“ Doboj
☎ 053 221 347
Osnovna škola „Vuk Stefanović Karadžić“
Doboj
☎ 053 242 000

P
Patarić Goran Bratunac
☎ 056 480 000
Petrušić Jadranka Doboj
☎ 053 222 006
Planinarsko društvo „Željezara“ Zenica
☎ 066 798 946
Plesna škola „Bolero“ Doboj
☎ 066 643 710
Pljevaljić Nenad Doboj
☎ 053 222 745
Pirolić Armin Gornji Vakuf
Profesionalna vatrogasna brigada Tuzla
☎ 035 252 456
Proni Institute of Social Education Doboj
☎ 053 241 600

R
Radio klub Gornji Vakuf
Referentna Grupa
Radna grupa „Zaštitimo žene i djecu od
nasilja“ Tuzla
☎ 035 254 057

S
Samostalna zanatska radnja „Zenit Doboj“
☎ 053 223 725
Savez invalida rada Republike Srpske
Opštinska organizacija Derventa
☎ 053 331 876
Savez paraplegičara Banja Luka
Savez za sport i rekreaciju invalida Doboj
☎ 053 221 603
„Sira“ Savremeni inovativni revolucionarni
amateri Mostar
☎ 036 551 774
Sportsko prosvjetno i kulturno društvo
„Prosvjeta“ Opštinski odbor Derventa
☎ 053 321 001
Sportsko ribolovno društvo „Sava“
Bosanski-Srpski Brod
☎ 053 610 953
„Stepekt“ Internet klub Tuzla
„Femus“ Asocijacija studenata fakulteta
elektrotehnike Tuzla
Stručna škola za radnička zanimanja
Derventa
☎ 053 333 300
Südost Europa Kultur e.V. Bijeljina
☎ 055 220 250
Südost Europa Kultur e.V. Novi Grad
☎ 052 756 604
Südost Europa Kultur e.V. Odžak
☎ 031 762 067
Südost Europa Kultur e.V. Teslić
☎ 053 732 245
Südost Europa Kultur e.V. Tuzla
☎ 035 239 190
Škola engleskog jezika „Oxford School of
English“ Doboj
☎ 053 222 725

T
Theatar „Feira“ Bugojno
Tenis klub Doboj
☎ 053 223 713
The Artreach Foundation Sarajevo
☎ 033 218 220
Trgovka „Urar“ Tuzla
☎ 035 252 050
Tuzlanska agencija za lokalne razvojne
inicijative „TALDI“
☎ 035 250 045

U
Udruga „Hrvatska Žena“ Tuzla
☎ 035 237 171
Udruženja građana Budućnost Modriča
☎ 053 811 610
Udruženja paraplegičara regije Doboj
☎ 053 221 284
Udruženje distričara Doboj
☎ 053 221 630
Udruženje gluhih i nagluhih regije Doboj
☎ 053 232 426
Udruženje građana „Centar informativno
pravne pomoći“ Zvornik
☎ 056 210 412
Udruženje građana „Centar za ekologiju i
energiju“ Tuzla
☎ 035 233 173
Udruženje građana Fitnes klub „Dina“
Sarajevo
☎ 066 199 600
Udruženje građana „Lotos“ Zenica
☎ 032 416 568
Udruženje građana „Majke hendikepirane
djece“ Tuzlanskog kantona Tuzla
☎ 035 282 347

Udruženje građana „Naša Djeca“ Zenica
☎ 032 418 768
Udruženje građana pomagača u zajednici
„Sunce“ Bugojno
☎ 030 245 396

Uruženje građana Prozor
Udruženje građana slovenačkog porijekla
Tuzla
☎ 035 234 163
Udruženje građana „Srebrenica 99“ sa
sjedištem u Tuzli, sekcija Sarajevo
☎ 033 663 049, 202 911
Udruženje građana „Vive Žene“ Tuzla
☎ 035 251 286
Udruženje građana „Žene sa Une“ Bihać
☎ 037 310 885
Udruženje književnika Republike Srpske
Podružnica sarajevsko-romansko-drinska
Bratunac
☎ 056 881 178
Udruženje likovnih umjetnika „Medium“
Srebrenica
☎ 056 386 511
Udruženje mladih i žena „Sara“ Srebrenica
☎ 056 386 677
Udruženje paraplegičara Doboj
☎ 053 221 284
Udruženje pčelara „Kesten“ Bratunac
☎ 056 885 068
Udruženje roditelja hendikepirane djece i
omladine „Leptir“ Srebrenica
☎ 056 881 098
Udruženje za socijalno uključivanje osoba
sa mentalnom retardacijom TK Tuzla
☎ 035 243 509
Udruženje „Žena BIH“ Mostar
☎ 036 550 339
Udruženje žena „Maja“ Kravica Bratunac
☎ 056 480 000
Udruženje žena Mostar
Udruženje žena Odžak
☎ 031 762 960
Udruženje žena „Priroda“ Bratunac
☎ 056 881 662
UG Pokret protiv pušenja, alkoholizma i
narkomanije „PAN“ Tuzla
☎ 035 282 475
UMCOR – United Methodist Committee on
Relief Community Development Program
Zenica
☎ 032 415 260
Univerzitet u Tuzli Defektološki fakultet
Tuzla
☎ 035 281 553

V
Vasić Radmila Bratunac
☎ 056 881 768
Viša tehnička škola Doboj Doboj
☎ 053 221 988

Z
Zavod za odgoj i obrazovanje osoba sa
smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju
Tuzla
☎ 035 216 629
Zavod za slijepa i slabovidna lica
„Budućnost“ Derventa
☎ 053 333 340
Zavod za zdravstvenu zaštitu Mostar
☎ 036 551 478
Zemljoradnička zadruga „Behar“ Bugojno
☎ 030 244 883
Zlatarska radnja „Spasenija Marjanović“
Tuzla
☎ 035 232 619

www.bhfestival.org

Institut für Internationale Zusammenarbeit
Des Deutschen Volkshochschul-verbandes e.V.

Institut za međunarodnu saradnju
njemačkog Saveza visokih narodnih škola

